

# RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

REDACTIE : RIDDER RENE VICTOR, HOOFDREDACTEUR

E. BOONEN, C. CAENEPEEL

REDACTIEADRES : PROF. MR. RIDDER RENE VICTOR, BRITSELEI 40, 2000 ANTWERPEN

## DE LICHAMELIJKE SCHADE IN CIJFERS (SLOT)

### A. OVERLIJDEN

#### 1. MORELE SCHADE ECHTGENOTEN

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep                                      | Vergoeding |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------------|------------|
| Corr. Hasselt 2 — 23 feb 79<br>Hof Antwerpen 9 — 3 jan 80<br>Verz. 80, 193<br>De echtgenoten waren uit de echt gescheiden maar woon-<br>den al een jaar opnieuw samen zonder te hertrouwen.<br>Geen vergoeding wegens materiële schade, tenzij aan een<br>inwonend kind (zie ook Inleiding, a). | 28 V                                   | directiesecretaresse                        | 75.000     |
| Hof Brussel 9 — 15 okt 80<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                       | 32 M                                   | arbeider                                    | 150.000    |
| Corr. Leuven 6 — 18 apr 80<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                      | 36 M                                   | gastarbeider                                | 150.000    |
| Hof Luik 6 — 4 apr 79<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                           | 37 M                                   | sjouwer                                     | 150.000    |
| Hof Gent 8 — 8 dec 80<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                           | 39 M                                   | zelfstandig<br>loodgieter                   | 150.000    |
| Rb. Kortrijk 1 — 28 jun 79<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                      | 39 M                                   | kelner en agent<br>financiële<br>instelling | 125.000    |
| Hof Bergen 5 — 14 dec 79<br>Omnia 80, 197                                                                                                                                                                                                                                                       | 41 M                                   | arbeider                                    | 150.000    |
| Hof Brussel 9 — 16 jan 80<br>Omnia, 80, 199<br>Toegekend aan de uit de echt gescheiden vrouw waarmee<br>het slachtoffer sinds twee jaar samenleefde (zie ook In-<br>leiding, a).                                                                                                                |                                        |                                             |            |
| Corr. Antwerpen 10 — 15 okt 80<br>Onuitgegeven                                                                                                                                                                                                                                                  | 71 M                                   | gepensioneerd                               | 100.000    |
| Corr. Luik 12 — 24 apr. 79<br>R.G.A.R. 80, 10117                                                                                                                                                                                                                                                | 73 M                                   | gepensioneerd                               | 150.000    |
| Corr. Luik 11 — 10 okt 77<br>R.G.A.R. 80, 10154                                                                                                                                                                                                                                                 | ? M                                    | ?                                           | 20.000     |

Bijzit. De gevoelens die de bijzitten voor elkaar hebben zijn op zichzelf noch ongeoorloofd, noch immoreel en maken dus een rechtmatig belang uit, waarvan de krenking, zoals het verlies van een vriend, de oorzaak kan zijn van een morele schade, zelfs indien de overlevende bijzit nog gebonden is door een huwelijk. De schade kan echter niet vergeleken worden met die van een weduwe. Vergoeding wegens materiële schade wordt geweigerd (zie ook Inleiding, a).

|                                       |     |   |         |
|---------------------------------------|-----|---|---------|
| Hof Luik — 23 okt 79<br>Verz. 80, 179 | ? M | ? | 100.000 |
|---------------------------------------|-----|---|---------|

Toegekend aan een weduwe die bij leven van haar man tot echtscheiding was gedagvaard wat een hele sfeer van vijandigheid en agressiviteit laat vermoeden.

## 2. MORELE SCHADE KINDEREN

| Uitspraak                                                                                                                              | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep                                | Leeftijd kind<br>inwonend (+) of<br>niet inwonend (-) | Vergoeding               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------|
| Hof Luik 6 — 4 jan 79<br>R.G.A.R. 80, 10242<br>Slachtoffer was ongetrouwde moeder.                                                     | ± 20 V                                 | ?                                     | 2 maanden +                                           | 150.000                  |
| Corr. Leuven 6 — 28 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 15 okt. 80<br>Onuitgegeven                                                               | 32 M                                   | arbeider                              | 6 +                                                   | 75.000                   |
| Corr. Hasselt 2 — 23 feb 79                                                                                                            | 33 V                                   | directiesecretaresse                  | 3 +                                                   | 100.000                  |
| Hof Antwerpen 9 — 3 jan 80<br>Verz. 80, 193                                                                                            | id.                                    | id.                                   | id.                                                   | 125.000                  |
| Corr. Leuven 6 — 18 apr 80<br>Onuitgegeven                                                                                             | 36 M                                   | gastarbeider                          | 2, 6, 8 +<br>12, 14, 17 +                             | 75.000<br>60.000         |
| Hof Luik 6 — 4 apr 79<br>Onuitgegeven                                                                                                  | 37 M                                   | sjouwer                               | minderj. +                                            | 100.000                  |
| Rb. Kortrijk 1 — 28 jun 79<br>Onuitgegeven<br>De twee kinderen van 15 en 18 jaar waren kinderen uit een eerste huwelijk van de weduwe. | 39 M                                   | kelner en agent financiële instelling | 9 +<br>15, 18 +                                       | 80.000<br>50.000         |
| Hof Bergen 5 — 14 dec 79<br>Omnia 80, 197                                                                                              | 41 M                                   | arbeider                              | 15, 17 +                                              | 60.000                   |
| KR Brussel 8 — 29 mei 80<br>Onuitgegeven<br>De vader leefde buiten het gezin en had slechts bezoekrecht.                               | 50 M                                   | leerkracht                            | minderj. -                                            | 70.000                   |
| Rb. Antwerpen 4 — 29 feb 80<br>Onuitgegeven                                                                                            | ± 60 M + V                             | ?                                     | 33 +<br>? -                                           | 75.000 x 2<br>60.000 x 2 |
| Hof Brussel 9 — 16 jan 80<br>Omnia 80, 199                                                                                             | 70 M                                   | gepensioneerd                         | ? -                                                   | 40.000                   |
| Corr. Antwerpen 10 — 15 okt 80<br>Onuitgegeven                                                                                         | 71 M                                   | gepensioneerd                         | meerderj. -                                           | 25.000                   |

|                                                                                                      |      |               |            |                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------|------------|------------------|
| Corr. Luik 12 — 24 apr 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10117                                               | 73 M | gepensioneerd | ? -        | 50.000           |
| Hof Gent 8 — 14 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>In acht genomen de leeftijd van het slachtoffer.    | 76 M | gepensioneerd | ? +<br>? - | 50.000<br>25.000 |
| Corr. Charleroi 9 — 3 jan 77<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10153<br>Overspelig kind (zie ook Inleiding, a). | ? M  | ?             | ± 30 ?     | 40.000           |

## 3. MORELE SCHADE OUDERS

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                          | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Inwonend (+) of<br>niet inwonend (-) | Vergoeding       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|------------------|
| Corr. Brussel 24 — 11 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 28 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Gezien de bijzonder dramatische omstandigheden.                                                                                                | 8 maand M                              | +                                    | 175.000          |
| Rb. Antwerpen 4 — 14 okt 76<br>Hof Antwerpen 2 — 25 jun 79<br><i>Verz.</i> 80, 157                                                                                                                                                 | 3 M                                    | +                                    | 100.000          |
| Corr. Hasselt 2 — 4 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                  | 15 V                                   | +                                    | 100.000          |
| Rb. Brussel 7 — 19 jan 78<br>Hof Brussel 1 bis — 4 mei 79<br><i>Verz.</i> 80, 211                                                                                                                                                  | 16 M                                   | +                                    | 100.000          |
| Corr. Kortrijk — 12 nov 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                  | 19 V                                   | +                                    | 100.000          |
| Hof Luik 6 — 4 jan 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10242                                                                                                                                                                                 | ± 20 V                                 | +                                    | 100.000          |
| Corr. Hasselt 2 — 26 sep 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                 | 24 V                                   | +                                    | 125.000          |
| Corr. Hasselt 2 — 23 feb 79<br>Hof Antwerpen 9 — 3 jan 80<br><i>Verz.</i> 80, 193                                                                                                                                                  | 28 V                                   | +<br>-                               | 80.000<br>50.000 |
| Hof Brussel 9 — 15 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                   | 32 M                                   | -                                    | 25.000           |
| Corr. Leuven 6 — 28 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 15 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Aan de schoonouders wordt, rekening houdend met hun naburige woonplaats, door de eerste rechter 5.000 fr., in hoger beroep 20.000 fr. toegekend. | 32 M<br>id.                            | —<br>id.                             | 25.000<br>25.000 |
| K.R. Brussel 8 — 29 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Rekening houdend met de leeftijd van de burgerlijke partij, geboren in 1891.                                                                                                  | 50 M                                   | +                                    | 7.500            |

## 4. MORELE SCHADE ZIJVERWANTEN

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | inwonend (+) of<br>niet inwonend (-) | Vergoeding |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|------------|
| Corr. Brussel 24 — 11 mar 80                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 8 maand M                              | +                                    | 30.000     |
| Hof Brussel 9 — 28 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                     | id.                                    | id.                                  | 50.000     |
| Rb. Antwerpen 4 — 14 okt 76<br>Hof Antwerpen 2 — 25 jun 79<br><i>Verz. 80, 157</i>                                                                                                                                                                                                                                                   | 3 M                                    | +                                    | 20.000     |
| Corr. Hasselt 2 — 4 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 15 V                                   | +                                    | 40.000     |
| Rb. Brussel 7 — 19 jan 78<br>Hof Brussel 1bis — 4 mei 79<br><i>Verz. 80, 211</i>                                                                                                                                                                                                                                                     | 16 M                                   | +                                    | 25.000     |
| Corr. Kortrijk — 12 nov 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 19 V                                   | +                                    | 40.000     |
| Hof Luik 6 — 4 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10242</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ± 20 V                                 | +                                    | 25.000     |
| Corr. Hasselt 2 — 26 sep 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 24 V                                   | +                                    | 40.000     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                        | +                                    | 50.000     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                        | -                                    | 20.000     |
| Bij de begroting van de morele schade van de zuster, aan wie 50.000 fr. wordt toegewezen, houdt de rechtbank rekening met het feit dat de burgerlijke partij en het slachtoffer van dezelfde leeftijd waren, dat ze bij dezelfde werkgever waren tewerkgesteld en dat ze zelfs de datum van hun huwelijk op elkaar hadden afgestemd. |                                        |                                      |            |
| Corr. Hasselt 2 — 23 feb 79                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 28 V                                   | +                                    | 40.000     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                        | -                                    | 20.000     |
| Hof Antwerpen 9 — 3 jan 80<br><i>Verz. 80, 193</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | id.                                    | +                                    | 30.000     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                        | -                                    | 20.000     |
| KR Brussel 8 — 29 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 50 M                                   | +                                    | 5.000      |
| Rb. Antwerpen 4 — 29 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ± 60 M + V                             | -                                    | 5.000      |

## 5. MORELE SCHADE GROOTOUDERS / KLEINKINDEREN

| Uitspraak                                                                          | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Inwonend (+) of<br>niet inwonend (-) | Vergoeding |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|------------|
| Corr. Brussel 24 — 11 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 28 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>   | 8 maand M                              | +                                    | 30.000     |
|                                                                                    |                                        | -                                    | 15.000     |
| Rb. Antwerpen 4 — 14 okt 76<br>Hof Antwerpen 2 — 25 jun 79<br><i>Verz. 80, 157</i> | 3 M                                    | ?                                    | 5.000      |

|                                                    |            |   |        |
|----------------------------------------------------|------------|---|--------|
| Corr. Hasselt 2 — 4 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>  | 15 V       | — | 20.000 |
| Rb. Antwerpen 4 — 29 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i> | ± 60 M + V | — | 15.000 |

Toegekend wegens verlies van beide grootouders.

## 6. TAFELS - BASISINKOMEN

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep                               | Tafels<br>(V.A. = vaste<br>annuïteiten)<br>L = Levie) | Basisinkomen<br>(N = netto<br>B = bruto<br>F = forfaitair<br>vóór aftrek eigen<br>onderhoudskosten) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Corr. Hasselt 2 — 23 feb 79<br><i>Verz. 80, 193</i><br>Vergoeding toegekend aan minderjarig kind en berekend tot zijn 21 jaar. Geen vergoeding wegens materiële schade toegekend aan bijzit (uit de echt gescheiden echtgenoot met wie het slachtoffer terug samenwoonde).                                                                                                                                                                     | 28 V                                   | directiesecretaresse                 | V.A. 4,5 %                                            | 60.000 F                                                                                            |
| Corr. Leuven 6 — 28 mar 80                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 32 M                                   | arbeider                             | V.A. 6 %<br>65 jaar                                   | 320.000 N                                                                                           |
| Hof Brussel 9 — 15 okt. 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Van het naar gemeen recht begrote kapitaal wordt de tussenkomst van de arbeidsongevallenverzekeraar afgetrokken. Deze tussenkomst wordt vastgesteld op de jaarlijkse arbeidsongevallenrente vermenigvuldigd met de gemeenrechtelijke coëfficiënt van toepassing op de vermoedelijke overlevingsduur van de weduwe in eerste aanleg, van het slachtoffer in beroep (zie ook Inleiding, c). | id.                                    | id.                                  | V.A. 5 %<br>65 jaar                                   | id.                                                                                                 |
| Hof Gent 11 — 5 nov. 79<br><i>Verz. 80, 181</i><br>Vergoeding toegekend aan twee minderjarige natuurlijke kinderen en berekend tot hun 18 jaar. Raming op basis van het gecumuleerd inkomen van de moeder en van haar bijzit min 1/3.                                                                                                                                                                                                          | 33 V                                   | huisvrouw-herbergierster             | V.A. 4,5 %                                            | 282.500 F                                                                                           |
| Corr. Leuven 6 — 18 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>De eigen onderhoudskosten van het slachtoffer werden geraamd op 20 % gezien de zware gezinslast (6 kinderen). Het saldo wordt voor 40 % toegewezen aan de weduwe en voor 40 % aan de kinderen, van welke laatste de vergoeding berekend wordt door middel van een kapitalisatie over een duurtijd tot hun 18-jarige leeftijd (zie ook Inleiding, f).                                      | 36 M                                   | gastarbeider                         | V.A. 6 %<br>65 jaar                                   | 300.000 N                                                                                           |
| Hof Luik 6 — 4 apr 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Beklaagde stelde geen andere vermindering voor dan het gedeelte bestemd voor eigen onderhoud. Daarom bruto. Begroting op basis van laatst gekend inkomen van 1975 (ongeval in 1976).                                                                                                                                                                                                           | 37 M                                   | sjouwer                              | L 4,5 %<br>65 jaar                                    | 275.099 B                                                                                           |
| Rb. Kortrijk 1 — 28 juni 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 39 M                                   | kelner + agent financiële instelling | L 4,5 %<br>65 jaar                                    | 242.238 N                                                                                           |

De verhoging van het loon met 20% voor de muntontwaarding is te verwerpen. Men kan ook geen prognose maken betreffende de mogelijke tewerkstelling in de toekomst, zodat de berekening dient te geschieden op de effectief gekende gegevens (zie ook Inleiding, e).

Corr. Dendermonde 6 — 31 mar 80

Hof Gent 8 — 8 dec 80

39 M

zelfstandig loodgieter

V.A. 4,5 %  
65 jaar

220.000 N

*Onuitgegeven*

Het netto belastbaar inkomen bedroeg 244.871 fr. Na aftrek van de effectief betaalde belastingen wordt het netto inkomen van 1976 in billijkheid geraamd op 190.000 fr. en ten tijde van de uitspraak op 220.000 fr. Er wordt geen verhoging toegekend voor toekomstige uitbreiding van het cliënteel of munterosie, aangezien onberekenbare schommelingen of evoluties zich evengoed in omgekeerde zin kunnen voordoen (zie Inleiding, e).

Hof Bergen 5 — 14 dec 79

41 M

arbeider

?

292.947 N

*Omnia 80, 197*

Verhoging van het basisinkomen met 20 % wegens de muntontwaarding tot heden, de stijging van de loonschalen en de bevorderingen waarop een arbeider normaal kan hopen. Zoals blijkt uit de volledige tekst van het arrest (onuitgegeven) wordt de verhoging van 20 % berekend op het loon ten tijde van het ongeval in 1974. Voorbehoud voor fiscale lasten (zie ook Inleiding, e).

K.R. Brussel 8 — 29 mei 80

50 M

leerkracht

V.A. 5 %

4

*Onuitgegeven*

Vergoeding toegekend aan drie minderjarige kinderen waaraan een alimentatierente verschuldigd was. Kapitalisatie op basis van het aantal jaren tijdens welke het onderhoudsgeld verschuldigd was. Geen verhoging voor de toekomst aangezien de vergoeding dadelijk uitbetaald wordt (zie ook Inleiding, e).

Corr. Luik 12 — 24 apr 79

73 M

gepensioneerd  
NMBS-arbeider

—

zie noot

*R.G.A.R. 80, 10117*

Geen cumulatie van het overlevingspensioen van de weduwe met het rustpensioen dat de man zou hebben genoten tot het normale einde van zijn leven. De materiële schade van de weduwe wordt volledig gecompenseerd door de toekenning van een overlevingspensioen.

Corr. Luik 11 — 10 okt 77

? M

?

—

—

*R.G.A.R. 80, 10154*

Bijzit. Aangezien de burgerlijke partij niet gerechtigd was aanspraak te maken op een deel van de inkomsten van haar bijzit, kan geen vergoeding uit hoofde van materiële schade worden toegekend (morele schade 20.000 fr).

Mil. Ger. — 24 okt 78

? M

?

?

433.805 N

*R.G.A.R. 80, 10167*

Berekening op basis van het inkomen ten tijde van het overlijden; op nettobasis omdat de burgerlijke partij niet bewijst dat haar sociale en fiscale lasten gelijk zijn aan de lasten die het inkomen van het slachtoffer bezwaarden. De omstandigheid dat de burgerlijke partij belasting zal moeten betalen op de opbrengst van het uitgezette vergoedingskapitaal staat niet in oorzakelijk verband met het overlijden van het slachtoffer.

Cass. 2 — 21 mar 79

?

?

?

N

R.W. 80-81, 377

Het is tegenstrijdig de dag van de gerechtelijke beslissing in aanmerking te nemen om het vergoedingskapitaal vast te stellen en daartoe als ramingsgrondslag van dat kapitaal enerzijds het jaarloon ten tijde van de uitspraak en anderzijds de kapitalisatiecoëfficiënt toepasselijk op de leeftijd ten tijde van het overlijden te nemen (eerste middel). Het brutosalaris mag enkel dan in aanmerking worden genomen wanneer de rechter vaststelt dat het bedrag van de door de rechthebbende te dragen sociale en fiscale lasten overeenstemt met het bedrag van de lasten die de getroffenene tijdens zijn leven droeg (tweede middel).

## 7. AFTREK ONDERHOUDSKOSTEN

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep                                     | Samenstelling<br>gezin  | Basis<br>inkomen<br>(N = netto<br>B = bruto<br>F = forfaitair) | Onderhoudskosten |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------|
| Hof Brussel 9 — 15 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                      | 32 M                                   | arbeider                                   | echtgenote<br>+ kind    | 320.000 N                                                      | 40 %             |
| In eerste aanleg had Corr. Leuven, 6e kamer, 28 maart 1980, onuitgegeven, de schaal van Engel toegepast, wat eveneens een resultaat gaf van 40 % eigen onderhoudskosten.                                                                                                                                              |                                        |                                            |                         |                                                                |                  |
| Hof Gent 11 — 5 nov 79<br><i>Verz. 80, 181</i>                                                                                                                                                                                                                                                                        | 33 V                                   | huisvrouw-<br>herbergierster               | bijzit + 2<br>kinderen  | 282.500 F                                                      | 1/3              |
| Vergoeding toegekend aan twee minderjarige kinderen en berekend tot hun 18 jaar. Onderhoudskosten berekend op gecumuleerd inkomen van moeder + bijzit, waarin begrepen 500 fr. per dag economische waarde huisvrouw.                                                                                                  |                                        |                                            |                         |                                                                |                  |
| Corr. Leuven 6 — 18 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                     | 36 M                                   | gastarbeider                               | echtgt. +<br>6 kinderen | 300.000 N                                                      | 20 %             |
| Hof Luik 6 — 4 apr 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                          | 37 M                                   | ?                                          | echtgt. +<br>4 kinderen | 275.099 B                                                      | 30 %             |
| Rb. Kortrijk 1 — 28 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                     | 39 M                                   | kelner + agent<br>financiële<br>instelling | echtgt. +<br>3 kinderen | 242.238 N                                                      | 25 %             |
| Corr. Dendermonde 6 — 31 mar 80<br>Hof Gent 8 — 8 dec 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                       | 39 M                                   | zelfstandig<br>loodgieter                  | echtgt. +<br>2 kinderen | 220.000 N                                                      | 30 %             |
| Cass. 1 — 19 dec 79<br>R.W. 80-81, 313                                                                                                                                                                                                                                                                                | ?                                      | ?                                          | ?                       | ?                                                              | ?                |
| Om het deel van de inkomsten waaruit de rechthebbenden een persoonlijk voordeel trokken te bepalen, mag de rechter rekening houden met het gezamenlijk bedrag van de inkomsten zo deze hun invloed lieten gelden op het deel van de inkomsten van het slachtoffer dat dit laatste aan zijn eigen onderhoud besteedde. |                                        |                                            |                         |                                                                |                  |

## 8. MATERIËLE SCHADE OUDERS TEN GEVOLGE OVERLIJDEN KIND

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep         | Samenstelling<br>gezin     | Vergoeding                                 | Basis   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------|----------------------------|--------------------------------------------|---------|
| Corr. Hasselt 2 — 4 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Het is totaal onzeker en zuiver hypothetisch dat het slachtoffer vanaf haar 16 jaar zou zijn gaan werken en alsdan een supplementair inkomen voor het gezin zou inbrengen. Het meisje zou in elk geval toch nog belangrijke kosten vergen zolang ze ten laste zou zijn.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 15 V                                   | scholierster   | ouders + 4<br>zijverwanten | 0                                          | —       |
| Hof Gent 8 — 22 jan 80<br>Verz. 80, 371<br>In alle bevolkingslagen en zeker in arbeiders- en landbouwersmiddens behoort het tot de ingeburgerde gebruiken dat minderjarigen hun loon ongeveer tot aan de legerdienst, behoudens een deel aan zakgeld, ter beschikking stellen van de ouders, terwijl zij nadien dit loon, behalve een gedeelte ter compensatie van eigen onderhoudslast, voor zich behouden met het oog op een huwelijk of zelfstandige vestiging. Op grond hiervan mag aangenomen worden dat de ouders nog gedurende circa drie jaar van het nettoloon van hun zoon zouden genoten hebben. Bij ontstentenis van nauwkeurige gegevens kan de vergoeding na aftrek van de weggevallen onderhoudslast naar billijkheid geraamd worden op 250.000 fr. | 17 M                                   | mecaniciën     | ouders                     | 250.000                                    | forfait |
| Corr. Kortrijk — 12 nov 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 19 V                                   | ?              | moeder + 2<br>zijverwanten | 100.000                                    | forfait |
| Corr. Hasselt 2 — 26 sep 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Slachtoffer was verloofd en had trouwplannen voor één jaar later.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 24 V                                   | arbeidster     | ouders + 2<br>zijverwanten | 100.000                                    | forfait |
| Hof Gent 8 — 29 jan 80<br>R.G.A.R. 80, 10271<br>Vader 100% invalide. Vergoeding toegekend aan arbeidsongevallenverzekeraar, die eveneens 25.000 fr. krijgt toegewezen wegens extraprofessionele schade (zie ook Inleiding, c).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 25 M                                   | elektriciën    | ouders                     | 60.000<br>+ 25.000 extra-<br>professioneel | forfait |
| Hof Gent 8 — 13 feb 80<br>R.W. 80-81, 875<br>Volgens de thans heersende gebruiken is het naar redelijkheid niet te verwachten dat een 26-jarige zoon een groter deel van zijn loon zou afgeven aan zijn ouders dan hetgeen beantwoordt aan de kosten van zijn onderhoud.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 26 M                                   | werknemer NMBS | ouders                     | 0                                          | —       |

## 9. MATERIËLE SCHADE TEN GEVOLGE VAN VERLIES VAN HUISVROUW

| Uitspraak                               | Leeftijd<br>slachtoffer | Buitenhuis-<br>beroep | Samenstelling<br>gezin | Vergoeding | Basis                      |
|-----------------------------------------|-------------------------|-----------------------|------------------------|------------|----------------------------|
| Hof Gent 11 — 5 nov 79<br>Verz. 80, 181 | 33                      | herbergierster        | bijzit + 2<br>kinderen | zie noot   | 500 fr. per dag<br>min 1/3 |



Vergoeding toegekend aan twee minderjarige kinderen en berekend tot hun 18 jaar. Raming eigen onderhoudskosten op basis van het gecumuleerde inkomen van de moeder en de bijzit, waarin begrepen de economische waarde van de huisvrouw, min 1/3.

#### 10. POST- EN EXTRAPROFESSIONELE SCHADE

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                               | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep                                     | Jaarinkomen<br>(N = netto<br>B = bruto<br>F = forfaitair) | Vergoeding                          | Basis        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------|
| Corr. Leuven 6 — 28 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 15 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>In eerste aanleg werd gesteld dat het ontberen van inkomsten in een verre onzekere toekomst niet als een voldoende vaststaand feit kan worden aanvaard om een vergoeding te wettigen. | 32 M<br>id.                            | arbeider<br>id.                            | 320.000 N<br>id.                                          | 0<br>50.000                         | —<br>forfait |
| Rb. Kortrijk 1 — 28 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                       | 39 M                                   | kelner + agent<br>financiële<br>instelling | 242.238 N                                                 | 75.000<br>– 25 % eigen<br>onderhoud | forfait      |
| Corr. Dendermonde 6 — 31 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                  | 39 M                                   | zelfstandig<br>loodgieter                  | 220.000 N                                                 | 50.000                              | forfait      |

#### 11. EX HAEREDE

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep       | Vergoeding      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------|-----------------|
| Corr. Brussel 24 — 11 mar 80<br>Hof Brussel 9 — 28 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Een maand bewuste overleving.                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 8 maand M<br>id.                       | —<br>id.     | 5.000<br>15.000 |
| Kh Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210<br>Drie jaar bewuste overleving in totaal verlamde toestand.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 12 V                                   | scholierster | 700.000         |
| K.R. Brussel 8 — 29 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Na het ongeval ging het slachtoffer nog naar school. Hij werd progressief «onmisselijk», begon aan hevige hoofdpijnen te lijden en ging fysiek en verstandelijk achteruit; drie dagen later werd hij in het ziekenhuis opgenomen en in de reanimatieafdeling geplaatst; vier dagen na het ongeval werd hij bewusteloos en stierf de daaropvolgende dag. | 50 M                                   | leerkracht   | 80.000          |
| Corr. Charleroi 9 — 3 jan 77<br>R.G.A.R. 80, 10153<br>Geen bewijs van bewuste overleving.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ? M                                    | ?            | 0               |

## B. BLIJVENDE INVALIDITEIT

## 20. KAPITALISATIE - BASISINKOMEN - TAFELS

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Leeftijd<br>Geslacht | Beroep                        | % B.I. | Basisinkomen<br>(N = netto<br>B = bruto<br>F = forfait<br>— = onbekend) | Tafels<br>(V.A. = vaste<br>annuïteiten<br>L = Levie) |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 6 V                  | scholierster                  | 8      | 250.000 F                                                               | ?                                                    |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>De schade ten gevolge van de blijvende invaliditeit wordt gesplitst in twee delen: de schade tussen de consolidatiedatum en het vonnis die berekend wordt op het voor deze periode gekende loon zonder kapitalisatie en de schade na de uitspraak die begroot wordt door middel van een kapitalisatieberekening op basis van de leeftijd en van het laatstgekende loon op het tijdstip van de uitspraak.                                                                                                           | 21 M                 | loodgieter -<br>schaliedekker | 15     | 458.092 B                                                               | L 5%<br>65 jaar                                      |
| Hof Brussel 4 — 22 mei 79<br>R.G.A.R. 80, 10170<br>De aanvangswedde van het slachtoffer bedroeg op 1 augustus 1978 408.589 fr. bruto. Rekening houdend met de verloren promotiekansen, nl. in openbare dienst, wordt het basisloon forfaitair op 500.000 fr. gebracht. De op deze basis berekende vergoeding wordt aangepast aan de index van april 1979. Anderzijds wordt voor de periode van 1 september 1974 (consolidatiedatum) tot 31 juli 1978 (einde van de studies), bijkomend 20.000 fr. per jaar moreel en materieel vermengd toegekend (zie ook Inleiding, e). | 24 M                 | maatschappelijk<br>assistent  | 20     | 500.000 B                                                               | L 5 %<br>65 jaar                                     |
| Hof Bergen 5 — 2 mar 79<br>R.G.A.R. 80, 10159<br>Het basisinkomen is gelijk aan het laatst gekende loon van begin 1977, vermeerderd met 10% wegens de muntontwaarding en de toekomstige loonsverhogingen. De berekeningen worden gemaakt op basis van het netto inkomen met voorbehoud voor de belasting die op het toegekende kapitaal kan wegen (zie ook Inleiding, e).                                                                                                                                                                                                 | 28 M                 | industrieel<br>tekenaar       | 21     | 471.010 N                                                               | L 5 %<br>65 jaar                                     |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 41 V                 | huisvrouw                     | 30     | 180.000 F                                                               | ? 4,50 %<br>60 jaar                                  |
| Corr. Antwerpen 12 — 25 apr 79<br>Verz. 80, 153<br>Verhoging van het basisloon met 10 % rekening houdend met de stijgende levensduurte of bestendige muntontwaarding. Berekening op basis van netto inkomen, waarop ook eis gebaseerd was (zie ook Inleiding, e).                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 23 M                 | postbeambte                   | 33     | 382.746 N                                                               | L 5 %<br>65 jaar                                     |
| Rb. Brussel 8 — 30 jun 78                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 47 V                 | huisvrouw                     | 35     | 180.000 F                                                               | L 5 %<br>levenslang                                  |
| Hof Brussel 6 — 8 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | id.                  | id.                           | id.    | 200.000 F                                                               | id.                                                  |
| Hof Antwerpen 7 — 2 apr 80<br>R.G.A.R. 80, 10270                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 51 M                 | bouwwak-<br>arbeider          | 68     | 489.133<br>(bruto - soc.<br>lasten)                                     | V.A. 4,5 %<br>65 jaar                                |
| Voor de betroting van het basisloon brengt het hof 10,10 % sociale lasten in mindering op het brutoloon zon-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                      |                               |        |                                                                         |                                                      |

der hiervan de redenen op te geven. Een stijging in de toekomst van het loon is ter zake niet dienend en het voorgedragen basisloon (april 1979) beantwoordt aan het laatst voorhanden zijnde juiste gegeven op de dag van de uitspraak. Vergoeding toegekend aan arbeidsongevallenverzekeraar (zie ook Inleiding, e).

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |          |     |                                     |                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|-----|-------------------------------------|--------------------|
| Hof Antwerpen 9 — 20 sep 79                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 31 M | arbeider | 100 | 460.715<br>(bruto - soc.<br>lasten) | L 4,5 %<br>65 jaar |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |      |          |     |                                     |                    |
| Het slachtoffer blijft de voordelen van de sociale zekerheid behouden; de thans niet meer verschuldigde bijdragen ten bedrage van 10 % moeten van het brutoloon worden afgetrokken voor de vaststelling van het basisloon. Anderzijds moet het toe te kennen bedrag verhoogd worden met 10%, rekening houdend enerzijds met de trend tot besparing en vermindering van arbeidsduur en anderzijds met de sedert het ongeval verworven loonsverhogingen. Bovendien wordt voor hulp van derden (3 à 4 uur per etmaal in een beschutte werkplaats) een vierde van een minimumwedde, 60.000 fr. per jaar, gekapitaliseerd over een duurtijd van 40 jaar (zie ook Inleiding, e). |      |          |     |                                     |                    |

## 21. MORELE SCHADE BIJ KAPITALISATIE VAN DE MATERIËLE SCHADE

| Uitspraak                                                                                                                                                                            | Leeftijd<br>geslacht | Beroep                    | % B.I. | Vergoeding | Per punt |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------------|--------|------------|----------|
| Corr. Dendermonde — 30 jun 80                                                                                                                                                        | 26 V                 | stikster                  | 7      | 70.000     | 10.000   |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                  |                      |                           |        |            |          |
| De materiële schade was volgens de Arbeidsongevallenwet geregeld.                                                                                                                    |                      |                           |        |            |          |
| Pol. Thuin — 21 jan 80                                                                                                                                                               | 22 M                 | lasser                    | 14     | 100.000    | 7.143    |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                  |                      |                           |        |            |          |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80                                                                                                                                                         | 21 M                 | loodgieter-leidekker      | 15     | 150.000    | 10.000   |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                  |                      |                           |        |            |          |
| Hof Brussel 8 — 8 mar 79                                                                                                                                                             | ± 30 V               | huisvrouw                 | 20     | 200.000    | 10.000   |
| <i>R.G.A.R. 80, 10184</i>                                                                                                                                                            |                      |                           |        |            |          |
| Hof Brussel 4 — 22 mei 79                                                                                                                                                            | 24 M                 | maatschappelijk assistent | 20     | 150.000    | 7.500    |
| <i>R.G.A.R. 80, 10170</i>                                                                                                                                                            |                      |                           |        |            |          |
| Hof Bergen 5 — 2 mar 79                                                                                                                                                              | 28 M                 | industriële tekenaar      | 21     | 200.000    | 9.524    |
| <i>R.G.A.R. 80, 10159</i>                                                                                                                                                            |                      |                           |        |            |          |
| Corr. Doornik 2 — 26 apr 79                                                                                                                                                          | ? M                  | ?                         | 35     | 350.000    | 10.000   |
| <i>R.G.A.R. 80, 10198</i>                                                                                                                                                            |                      |                           |        |            |          |
| Economische invaliditeit van 50 %                                                                                                                                                    |                      |                           |        |            |          |
| Rb. Brussel 8 — 30 jun 78                                                                                                                                                            | 47 V                 | huisvrouw                 | 35     | 400.000    | 11.429   |
| Hof Brussel 6 — 8 mei 80                                                                                                                                                             | id.                  | id.                       | id.    | 500.000    | 14.286   |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                  |                      |                           |        |            |          |
| Inbegrepen lichte esthetische schade (vergroeiingen in aangezicht en hals, littekens op romp en dijen); bovendien was het slachtoffer beroofd van de genoegens van bepaalde sporten. |                      |                           |        |            |          |
| Hof Antwerpen 9 — 20 sep 79                                                                                                                                                          | 31 M                 | arbeider                  | 100    | 1.200.000  | 12.000   |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                  |                      |                           |        |            |          |

## 22. VERMENGING OF AFZONDERLIJKE FORFAITS

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                               | Leeftijd<br>geslacht | Beroep                            | % B.I. | Vergoeding  | Per punt |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------|--------|-------------|----------|
| Pol. Bergen — 8 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Door de deskundige werd een lichte morele schade aangenomen zonder blijvende invaliditeit met nochtans een zekere hinder voor sommige werkzaamheden.                                                                   | ? V                  | huisvrouw                         | 0      | 25.000      | zie noot |
| Rb. Brussel — 12 dec 78<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10140<br>Uitsluitend morele schade.                                                                                                                                                                                      | 45 (?) V             | huisvrouw                         | 1      | 20.000      | 20.000   |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10210<br>Rekening houdend met de jonge leeftijd van het slachtoffer en met de omstandigheid dat het bestemd was voor een meer manuele dan intellectuele arbeid.                                                          | 14 V                 | scholierster                      | 1      | 40.000      | 40.000   |
| Corr. Kortrijk — 5 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Geen weerslag op economische invaliditeit.                                                                                                                                                                          | 57 M                 | ?                                 | 1      | 10.000      | 10.000   |
| Pol. Antwerpen — 17 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                       | 35 V                 | huisvrouw + free lance stenografe | 1      | 10.000      | 10.000   |
| Corr. Dendermonde 9 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                  | ? M                  | beroepsmilitair                   | 1      | 25.000      | 25.000   |
| Pol. Brussel — 10 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                         | 33 M                 | monitor auto-rijkschool           | 2      | 60.000      | 30.000   |
| Rb. Luik 6 — 17 dec 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Rekening houdend met de leeftijd van het slachtoffer en met de geringe weerslag op de uitoefening van een in hoge mate gemechaniseerd beroep.                                                                          | 61 M                 | landbouwer                        | 3      | 75.000      | 25.000   |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10210<br>Rekening houdend met de jonge leeftijd van het slachtoffer en met de omstandigheid dat het bestemd was voor een meer manuele dan intellectuele arbeid. Inbegrepen de niet verder beschreven esthetische schade. | 9 M                  | scholier                          | 3      | 150.000     | 50.000   |
| Corr. Kortrijk — 5 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Geen weerslag op economische invaliditeit. Burgerlijke partij reeds sinds 1965 definitief arbeidsongeschikt.                                                                                                        | 65 M                 | ?                                 | 3      | 25.000      | 8.333    |
| Corr. Hasselt 5 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                      | 52 V                 | huisvrouw                         | 3      | 60.000      | 20.000   |
| Corr. Brugge 8 — 23 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                       | 47 M                 | restauranthouder                  | 3      | 60.000      | 20.000   |
| Corr. Antwerpen 12 — 13 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                   | 32 V                 | huisvrouw + houdster feestzaal    | 3      | 60.000      | 20.000   |
| Pol. Antwerpen — 13 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                       | ? M                  | verzekeringsinspecteur            | 3      | 30.000 mor. | 10.000   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                      |                                        |             |                              |                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------|-------------|------------------------------|----------------------------|
| Rb. Gent 6 — 28 sep 78<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10169<br>Bovendien 120.000 fr. morele schade wegens verlies van zes voortanden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 21 M                 | ?                                      | 4           | 100.000                      | 25.000                     |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Er zijn geen redenen tot kapitalisatie gezien de lichte graad van invaliditeit; daarnaast komt het niet bewezen voor dat er reëel inkomstenverlies is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 30 M                 | installateur RTT                       | 4           | 120.000                      | 30.000                     |
| Corr. Hasselt 5 — 13 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ± 18 V               | leercontract                           | 4           | 80.000                       | 20.000                     |
| Corr. Kortrijk — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 17 V                 | arbeidster                             | 5           | 125.000                      | 25.000                     |
| Hof Luik 6 — 12 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 64 M                 | veekoopman                             | 5           | 125.000                      | 25.000                     |
| Hof Gent 5 — 13 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Bovendien 40.000 fr. morele schadevergoeding wegens verlies van vier voortanden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 29 M                 | arbeider                               | 5           | 125.000                      | 25.000                     |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>De schade ten gevolge van de blijvende invaliditeit wordt in twee delen gesplitst, enerzijds de reeds geleden schade tussen de consolidatiedatum en het tijdstip van de uitspraak en anderzijds de toekomstige schade. Het bedrag van 29.000 fr. per punt dekt de toekomstige materiële en morele schade. Voor de reeds geleden schade wordt een materiële schadevergoeding toegekend van 5% van 18.000 fr. per maand (naar analogie met de begroting van de schade tijdens de tijdelijke arbeidsongeschiktheid); de morele schade tijdens deze eerste periode wordt geraamd op 5 % van 9.000 fr. per maand (zoals ook de tijdelijke arbeidsongeschiktheid werd geraamd). De vergoedende interesten worden slechts toegekend op de reeds geleden schade en dit vanaf de gemiddelde datum tussen consolidatie en vonnis. De gevorderde verhoging wegens toekomstige muntontwaarding wordt niet toegekend aangezien een goede belegging van de toegekende vergoeding de eventuele toekomstige muntontwaardingen kan opvangen. | 54 V                 | huisvrouw                              | 5           | 145.000                      | 29.000                     |
| Corr. Gent 5 — 25 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 37 V                 | huisvrouw                              | 5           | 100.000                      | 20.000                     |
| Corr. Antwerpen 13 — 7 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 9V                   | scholierster                           | 5           | 150.000                      | 30.000                     |
| Corr. Kortrijk — 3 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 66 V                 | gepensioneerd                          | 5           | 30.000 mat.<br>30.000 mor.   | 6.000<br>6.000             |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 58 V<br>35 M<br>34 V | huisvrouw<br>elektricien<br>arbeidster | 5<br>6<br>6 | 75.000<br>120.000<br>120.000 | 15.000<br>20.000<br>20.000 |
| Kh. Brugge 2 — 29 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 20 M                 | stukadoor                              | 6           | 90.000                       | 15.000                     |
| Hof Brussel 9 — 30 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 17 M                 | scholier                               | 7           | 175.000                      | 25.000                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |                                                     |    |              |        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------------------------|----|--------------|--------|
| Hof Brussel 2 — 11 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10168</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 23 M | student-veearts                                     | 7  | 210.000      | 30.000 |
| Corr. Kortrijk 4 — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 20 M | ?                                                   | 7  | 210.000      | 30.000 |
| Hof Brussel 9 — 30 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 17 M | scholier                                            | 7  | 175.000      | 25.000 |
| Rb. Gent 5 — 21 mar 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 14 M | scholier                                            | 8  | 200.000      | 25.000 |
| Corr. Mechelen — 11 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 23 V | bediende                                            | 8  | 240.000      | 30.000 |
| Rb. Antwerpen 4 — 10 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Bedrag toegekend zoals gevorderd door eiser.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 13 M | scholier                                            | 8  | 160.000      | 20.000 |
| Corr. Hasselt 2 — 4 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 23 M | mijnwerker                                          | 8  | 160.000      | 20.000 |
| Hof Brussel 7 — 6 dec 78<br><i>R.G.A.R. 80, 10155</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 61 M | aannemer                                            | 10 | 300.000      | 30.000 |
| Corr. Turnhout 6 — 9 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 31 V | huisvrouw +<br>naaister zonder<br>bewezen inkomsten | 10 | 280.000      | 28.000 |
| Rb. Luik 6 — 30 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Aangezien eiser een zelfstandige is en de rentabiliteit van zijn werk onderworpen is aan allerlei schommelingen en niet een rechte stijgende lijn volgt tot de pensioenleeftijd; aangezien het derhalve onmogelijk is de schade te begroten door middel van de kapitalisatiemethode die de kennis van voldoende juiste en zekere mathematische gegevens, die in casu niet voorhanden zijn, veronderstelt. | 35 M | marktkramer                                         | 10 | 350.000      | 35.000 |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Er zijn geen redenen tot kapitalisatie gezien de lichte graad van invaliditeit; daarnaast komt het niet bewezen voor dat er reëel inkomstenverlies is.                                                                                                                                                                                                                                                | 29 V | arbeidster-<br>naaister                             | 10 | 250.000      | 25.000 |
| Corr. Kortrijk 4 — 7 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 55 V | huisvrouw                                           | 10 | 200.000      | 20.000 |
| Corr. Turnhout 6 — 4 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 17 M | werkloos                                            | 12 | 360.000      | 30.000 |
| Corr. Brugge 8 — 7 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Rekening houdend met de jeugdige leeftijd van het slachtoffer die zijn verdere leven vooral bij het eten last zal hebben en zijn spraakmogelijkheden beperkt ziet.                                                                                                                                                                                                                                     | 22 M | ?                                                   | 15 | 450.000      | 30.000 |
| Corr. Antwerpen 12 — 26 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Aangezien uit het deskundig verslag niet blijkt dat het slachtoffer zijn normaal werk niet meer zou kunnen verrichten of zijn economische waarde op de arbeidsmarkt verminderd zou zijn; met de overweging dat zijn invalidi-                                                                                                                                                                     | ? M  | NMBS-rangeerder                                     | 15 | 180.000 mat. | 12.000 |

teit geen weerslag zal hebben op zijn beroepsmogelijkheden of op zijn inkomsten, is een vergoeding per punt aangewezen.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |        |                             |    |                              |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------------------|----|------------------------------|------------------|
| Corr. Mechelen — 19 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 9 M    | scholier                    | 15 | 540.000                      | 36.000           |
| Pol. Waver — 13 feb 79<br><i>Omnia</i> 80, 191<br>De vermindering van de economische waarde mag niet door middel van een kapitalisatie berekend worden bij ontbreken van een effectief inkomstenverlies ten tijde van de consolidatie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 44 M   | bediende-architect          | 17 | 680.000                      | 40.000           |
| Hof Antwerpen 2 — 30 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Er is geen enkel bewijs voorhanden dat de blijvende invaliditeit een overeenstemmend inkomstenverlies tot gevolg zal hebben noch zijn tewerkstelling in gevaar zal brengen; ingevolge zijn hogere technische opleiding zal hij zeker niet in hoofdzak aangewezen zijn op zijn fysieke vermogens. Derhalve geen kapitalisatie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 20 M   | student technisch ingenieur | 18 | 600.000                      | 33.333           |
| Hof Antwerpen 2 — 23 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Overwegende dat het slachtoffer aan het werk is gebleven bij dezelfde werkgever met behoud van volledige wedde en voordelen; dat niet bewezen wordt dat hij enig inkomstenverlies zal ondergaan, noch dat zijn bevorderingskansen zijn afgeremd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 43 M   | ?                           | 20 | 250.000 mat.                 | 12.500           |
| Corr. Antwerpen 12 — 20 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Overwegende dat de burgerlijke partij nog steeds in dienst is van dezelfde werkgever en hieruit mag afgeleid worden dat de invaliditeit niet van die aard is dat zij haar plaats in gevaar zal brengen; dat het echter wel mogelijk is dat haar promotiekansen in het gedrang werden gebracht aangezien ze buiten de normale loonsstijgingen geen andere loonsstijgingen meer kende sedert de datum van het ongeval.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 35 M   | bediende                    | 20 | 600.000 mat.<br>250.000 mor. | 30.000<br>12.500 |
| Corr. Dendermonde 8 — 6 jun 79<br>Hof Gent 3 — 20 dec 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Aangezien de burgerlijke partij niet bewijst dat de invaliditeit een nadelige weerslag heeft op het inkomen en nog minder bewijst dat dit in de toekomst zo zal zijn, kan er geen reden zijn tot kapitalisatie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 52 M   | arbeider                    | 25 | 750.000 mat.<br>200.000 mor. | 30.000<br>8.000  |
| Hof Brussel 7 — 24 apr 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>In de morele schade is de esthetische schade begrepen wegens het verlies van een oog. Aangezien de burgerlijke partij een normale carrière heeft kunnen vervolgen bij de RTBF, is er geen reden om te vrezen dat de sequelen het verlies of de vermindering van de huidige activiteiten tot gevolg kunnen hebben. Zelfs indien kan worden aangenomen dat de prestaties bij de radio-televisie afwisselender en lonender zouden zijn geweest zonder de oogkwetsuur, bestaat er nochtans geen enkel juist en zeker berekenings-element voor de begroting van deze schade. Aangezien de uitzonderlijke traagheid van de procedure voor een belangrijk deel is te wijten aan de burgerlijke partij, worden geen vergoedende interesten toegekend op de vergoeding | ± 35 M | presentator TV              | 35 | 750.000 mat.<br>650.000 mor. | 21.430<br>18.570 |

voor morele schade wegens blijvende invaliditeit. De vergoeding voor materiële schade komt toe aan de arbeidsongevallenverzekeraar.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |      |                                 |         |                                  |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------------------------|---------|----------------------------------|-----------------|
| Hof Gent 5 — 11 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Verlies van oog. Het is onmogelijk op basis van een onbekend en aleatoir jaarlijks verlies de vergoeding langsom een kapitalisatie vast te stellen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 10 M | scholier                        | 35      | 1.000.000 mat.<br>300.000 mor.   | 28.570<br>8.570 |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 64 M | gepensioneerd<br>mijnwerker     | 40      | 75.000 mat.<br>320.000 mor.      | 1.875<br>8.000  |
| Hof Luik 6 — 31 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Overwegend dat niet aangetoond werd dat het slachtoffer in de toekomst een inkomstenverlies zal lijden, noch dat zijn eventuele kansen op bevordering in het gedrang komen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ? M  | verzekerings-<br>inspekteur     | 42      | 1.250.000                        | 29.762          |
| Corr. Dinant — 15 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10156</i><br>Verlies van oog.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 80 V | huisvrouw                       | 52      | 520.000                          | 10.000          |
| Corr. Mechelen — 7 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Overwegende dat de materiële schade, wanneer er zoals in casu geen loonverlies is, niet dient te worden berekend op grond van het normaal loon, maar, bij ontstentenis aan duidelijke en precieze gegevens, ex aequo et bono dient te worden geraamd. De vermengde schade wordt begroot op 1.800.000 fr. in acht genomen de leeftijd, de graad van de blijvende invaliditeit en meer in het bijzonder het tijdstip van de consolidatie (1972).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 17 M | werkzaam in<br>drukkerijbedrijf | 75      | 1.800.000                        | 24.000          |
| Rb. Antwerpen 4 — 23 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Het wordt niet ontkend dat het slachtoffer materiële schade heeft geleden ondanks het feit dat zijn loon verder werd uitbetaald. Maar het is evident dat in casu geen werkelijk verband kan worden gevonden tussen deze schade en de economische waarde van het slachtoffer, zijn loon en zelfs de invaliditeitsgraad wegens de amputatie van een been. Deze schade, rekening houdend met de vermoedelijke levensduur die het slachtoffer thans heeft en zonder onderscheid tussen de lucratieve periode en die na de op pensioenstelling, kan niet anders dan ex aequo et bono bepaald worden. Dit bedrag ligt in ieder geval onder hetgeen het slachtoffer als vergoeding van de arbeidsongevallenverzekeraar heeft ontvangen in kapitaal en in rente (2.300.000 fr.) zodat hem uit dien hoofde niets toekomt. | 59 M | bediende                        | 80      | 1.000.000 mor.<br>mat.: zie noot | 12.500          |
| Kh Bergen 2 — 2 nov 78<br><i>R.G.A.R. 80, 10210</i><br>De vergoeding werd toegekend ex haerede: het slachtoffer overleed drie jaar na het ongeval. De kapitalisatiemethode werd niet toegepast aangezien de reële overlevingsduur gekend was ten tijde van de uitspraak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 12 V | scholierster                    | 100/150 | 700.000                          | 7.000           |



## 23. MATERIEËLE SCHADE HUISVROUW

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Leeftijd | Buitenhuis-<br>beroep                        | Samenstelling<br>gezin     | % B.I. | Vergoeding          | Per punt of<br>kapitalisatie-<br>basis |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------------------------------------|----------------------------|--------|---------------------|----------------------------------------|
| Pol. Bergen — 8 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Door de deskundige werd een lichte morele schade aange-<br>nomen zonder blijvende invaliditeit met nochtans een ze-<br>kere hinder voor sommige werkzaamheden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ?        | —                                            | echtgenoot +<br>2 kinderen | 0      | 25.000              | zie noot                               |
| Corr. Hasselt 5 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 52       | —                                            | ?                          | 3      | 60.000<br>vermengd  | 20.000 p/punt                          |
| Corr. Antwerpen 12 — 13 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 32       | houdster<br>feestzaal                        | ?                          | 3      | 60.000<br>vermengd  | 20.000 p/punt                          |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 54       | —                                            | echtgenoot                 | 5      | 145.000<br>vermengd | 29.000 p/punt                          |
| Corr. Gent 5 — 25 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 37       | —                                            | echtgenoot +<br>4 kinderen | 5      | 100.000<br>vermengd | 20.000 p/punt                          |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 58       | —                                            | echtgenoot                 | 5      | 75.000<br>vermengd  | 15.000 p/punt                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 34       | arbeidster                                   | ?                          | 6      | 120.000<br>vermengd | 20.000 p/punt                          |
| Corr. Kortrijk 4 — 7 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 55       | —                                            | ?                          | 10     | 200.000<br>vermengd | 20.000 p/punt                          |
| Corr. Turnhout 6 — 9 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 31       | naaister<br>(zonder<br>bewezen<br>inkomsten) | echtgenoot +<br>kind       | 10     | 280.000<br>vermengd | 28.000 p/punt                          |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 29       | arbeidster-<br>naaister                      | echtgenoot +<br>1 kind     | 10     | 250.000<br>vermengd | 25.000 p/punt                          |
| Hof Brussel 8 — 8 mar 79<br>R.G.A.R. 80, 10184                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ± 30     | —                                            | echtgenoot                 | 20     | 635.854             | 180.000 p/jaar                         |
| Kh Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210<br>Bovendien 100.000 fr. voor de periode tussen 60 en 70<br>jaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 41       | —                                            | kroostrijk                 | 30     | 723.854             | 180.000 p/jaar                         |
| Rb. Brussel 8 — 30 jun 78                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 47       | —                                            | echtgenoot +<br>4 kinderen | 35     | 915.434             | 180.000 p/jaar                         |
| Hof Brussel 6 — 8 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>In eerste instantie werd de economische waarde van het<br>slachtoffer op 200.000 fr. per jaar geschat tijdens de tijde-<br>lijke arbeidsongeschiktheid; aangezien deze waarde daalt<br>met de leeftijd van de huisvrouw en met die van de kinde-<br>ren, werd de economische waarde voor de raming van de<br>blijvende invaliditeit op 180.000 fr. per jaar gebracht. Het<br>hof bevestigde deze redenering, maar bepaalde nochtans<br>de jaarlijkse waarde op 200.000 fr. zowel wat de tijdelijke<br>arbeidsongeschiktheid als de blijvende invaliditeit betreft. | id.      | id.                                          | id.                        | id.    | 1.021.504           | 200.000 p/jaar                         |

|                                                |    |   |      |    |                     |               |
|------------------------------------------------|----|---|------|----|---------------------|---------------|
| Corr. Dinant — 15 jan 79<br>R.G.A.R. 80, 10156 | 80 | — | zoon | 52 | 520.000<br>vermengd | 10.000 p/punt |
|------------------------------------------------|----|---|------|----|---------------------|---------------|

#### 24. POSTPROFESSIONELE SCHADE

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Leeftijd<br>geslacht | Beroep                            | % B.I. | Jaarinkomen<br>(N = netto<br>B = bruto<br>F = forfait<br>— = onbekend) | Vergoeding |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------|------------|
| Pol. Thuin — 21 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 22 M                 | lasser                            | 14     | ?                                                                      | 30.000     |
| Corr. Dendermonde 8 — 6 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 52 M                 | arbeider                          | 25     | ?                                                                      | 25.000     |
| Corr. Mechelen — 7 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Overwegende dat het louter hypothetisch is en niet als<br>waarschijnlijk voorkomt dat de burgerlijke partij, na het<br>bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, nog een lu-<br>cratieve activiteit zal uitoefenen.                                                                                                                              | 17 M                 | werkzaam in druk-<br>kerijbedrijf | 75     | ?                                                                      | 0          |
| Hof Antwerpen 9 — 20 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Gezien de huidige economische recessie zullen de waar-<br>schijnlijke verdiensten na pensioen gering zijn; het totale<br>bedrag ervan is te actualiseren op de termijn van 32 jaar<br>(lucrative overlevingsduur ten tijde van de uitspraak) met<br>een coëfficiënt van 0,2445, hetgeen voor deze schade toe-<br>kenning van 50.000 fr. meebrengt. | 31 M                 | arbeider                          | 100    | 460.715<br>half bruto                                                  | 50.000     |

#### 25. ESTHETISCHE SCHADE

| Uitspraak                                                                                                                                                                                        | Leeftijd<br>geslacht | Beroep                               | % B.I. | Graad<br>esth. sch. | Vergoeding |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------------|--------|---------------------|------------|
| KH. Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210                                                                                                                                                    | 14 V                 | scholierster                         | 1      | zeer licht          | 5.000      |
| Corr. Antwerpen 12 — 13 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                            | 32 V                 | huisvrouw<br>+ houdster<br>feestzaal | 3      | miniem              | 7.500      |
| Corr. Hasselt 5 — 13 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Klein litteken op oorleletje en onder kin.                                                                                                 | ± 18 V               | leercontract                         | 4      | ?                   | 10.000     |
| Rb. Gent 6 — 28 sep 78<br>R.G.A.R. 80, 10169<br>Littekens in het aangezicht van 1 tot 6 cm, verkleurd van<br>wit, licht purper tot purper, alsmede duidelijke hypoësthe-<br>rie van de onderlip. | 21 M                 | ?                                    | 4      | licht               | 50.000     |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Litteken 2 cm x 3 mm op voorhoofd.                                                                                                          | 30 M                 | installateur RTT                     | 4      | zeer licht          | 10.000     |

|                                                                                                                                                                           |              |                           |        |                                              |                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------------------|--------|----------------------------------------------|------------------|
| Corr. Kortrijk — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                         | 17 V         | arbeidster                | 5      | matig                                        | 40.000           |
| Hof Gent 5 — 13 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                             | 29 M         | arbeider                  | 5      | licht                                        | 30.000           |
| Corr. Antwerpen 13 — 7 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Litteken in goede staat onder kin.                                                                                | 9 V          | scholierster              | 5      | zeer licht                                   | 50.000           |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                         | 35 M<br>34 V | elektricien<br>arbeidster | 6<br>6 | zeer licht<br>tussen licht en<br>middelmatig | 15.000<br>40.000 |
| Bij de man litteken boven de wenkbrauw. Bij de vrouw<br>littekens op voorhoofd en aan wenkbrauwen.                                                                        |              |                           |        |                                              |                  |
| Hof Brussel 2 — 11 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10168</i>                                                                                                                    | 23 M         | student                   | 7      | licht                                        | 10.000           |
| Corr. Kortrijk 4 — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Goed zichtbare en licht verkleurde littekens op kin en op<br>rechter dij bij een jonge man met een goed voorkomen. | 20 M         | ?                         | 7      | ?                                            | 100.000          |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br><i>R.G.A.R. 80, 10210</i>                                                                                                                      | 6 V          | scholierster              | 8      | tamelijk<br>belangrijk                       | 80.000           |
| Corr. Mechelen — 11 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Litteken van 21 cm op dij en een van 12 cm op onderbeen.                                                             | 23 V         | bediende                  | 8      | tussen licht en<br>middelmatig               | 50.000           |
| Corr. Brugge 8 — 7 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                          | 22 M         | ?                         | 8      | onbeduidend                                  | 15.000           |
| Corr. Hasselt 2 — 4 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                         | 23 M         | mijnwerker                | 8      | licht                                        | 35.000           |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Vier licht purper verkleurde littekens op beide onderbe-<br>nen.                                                     | 29 V         | arbeidster-<br>naaister   | 10     | ?                                            | 20.000           |
| Corr. Mechelen — 19 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Littekens in het aangezicht.                                                                                         | 9 M          | scholier                  | 15     | middelmatig                                  | 80.000           |
| Hof Antwerpen 2 — 30 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                        | 20 M         | student                   | 18     | middelmatig                                  | 60.000           |
| Corr. Dendermonde 8 — 6 jun 79<br>Hof Gent 3 — 20 dec 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Littekens van 11, 9 en 6 cm op onderbeen.                                              | 52 M         | arbeider                  | 25     | miniem                                       | 10.000           |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br><i>R.G.A.R. 80, 10210</i>                                                                                                                      | 41 V         | huisvrouw                 | 30     | hinken                                       | 50.000           |
| Corr. Doornik 2 — 26 apr 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10198</i><br>Littekens in het aangezicht en op de kale schedel.                                                            | ? M          | ?                         | 35     | middelmatig                                  | 100.000          |

|                                                                                               |      |                              |    |       |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------|----|-------|--------|
| Corr. Mechelen — 7 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                              | 17 M | werkzaam in drukkerijbedrijf | 75 | matig | 50.000 |
| Pol. Nijvel — 22 jun 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10226</i><br>Litteken van 9 cm vooraan op de knie. | 20 V | studente geneeskunde         | —  | ?     | 30.000 |

## 26. GENEGENHEIDSSCHADE

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep    | % B.I. | Rechthebbende   | Vergoeding         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-----------|--------|-----------------|--------------------|
| Hof Brussel 2 — 11 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10168</i><br>Geen vergoeding aangezien geen uitzonderlijk ernstig geval.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 23 M                                   | student   | 7      | inwonende zoon  | 0                  |
| Corr. Kortrijk 4 — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Uit dien hoofde wordt slechts in zeer uitzonderlijke gevallen schadevergoeding toegekend ; ter zake zijn niet voldoende gronden voorhanden.                                                                                                                                                                                                                                      | 20 M                                   | ?         | 7      | ouders          | 0                  |
| Corr. Doornik 2 — 26 apr 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10198</i><br>Het slachtoffer was gedurende 2 jaar volledig tijdelijk arbeidsongeschikt. Na de consolidatie bleef de man economisch 100 % arbeidsongeschikt hoofdzakelijk te wijten aan zijn gebrek aan wilskracht. De rechtbank stelt vast dat de echtgenote schade lijdt door constante aanwezigheid van haar man, de verzorging die ze hem moet geven en haar onrust voor de toekomst. | ? M                                    | ?         | 35     | echtgenote      | 100.000            |
| Corr. Dinant — 15 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10156</i><br>Inbegrepen verplaatsingskosten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 80 V                                   | huisvrouw | 52     | inwonende zoon  | 40.000             |
| Hof Antwerpen 9 — 20 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>De morele schade wegens de ontredde van het gezin en van de affectieve relatie bij een verblijf van de echtgenoot in een beschutte werkplaats wegens storing van zijn fysieke, verstandelijke en geestesvermogens is voor een dertigjarige vrouw zwaarder dan bij het overlijden van de echtgenoot. De kinderen hunnerzijds verliezen het normale contact met de vader.           | 31 M                                   | arbeider  | 100    | echtgenote kind | 300.000<br>100.000 |

## C. TIJDELIJKE ARBEIDSONGESCHIKTHEID

### 30. MATERIELE SCHADE - BASISLOON

| Uitspraak                                                                                                                                                                           | Beroep | Basisloon<br>bruto |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------|
| V.R. Luik 2 — 10 mar 77<br><i>Verz. 80, 53</i><br>Aangezien krachtens de wet van 5 januari 1976 vergoedingen tot herstel van een tijdelijk verlies van bezoldiging belastbaar zijn. | ?      |                    |

Hof Brussel 7 — 6 dec 78

R.G.A.R. 80, 10155

De vergoeding wegens materiële schade tijdens de tijdelijke arbeidsongeschiktheid is gebaseerd op de inkomsten van het slachtoffer en wordt aangepast aan de huidige muntwaarde op basis van het indexcijfer ten tijde van de uitspraak. Omdat het hof aldus hogere bedragen toekent dan indien het zich zou hebben gebaseerd op de inkomsten van de periode van tijdelijke arbeidsongeschiktheid (1972 e.v.) worden geen vergoedende interesten toegekend aangezien er geen bijkomende schade is ontstaan door de laattijdigheid van het herstel van de schade.

Corr. Leuven 6 — 10 jan 79

Onuitgegeven

Hof Brussel 4 — 1 feb 79

R.G.A.R. 80, 10187

Vergoeding toegekend aan arbeidsongevallenverzekeraar op nettobasis omdat ten tijde van het ongeval en van de uitkeringen (1974) vergoedingen voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid niet belastbaar waren. Wat de sociale bijdragen betreft kan de verzekeraar de tegenwaarde hiervan slechts vorderen indien de niet-betaling ervan nadeel aan het slachtoffer zou hebben berokkend (zie ook Inleiding, c).

Pol. Waver — 13 feb 79

Omnia 80, 191

Indien geen onderscheid kan gemaakt worden tussen de fysieke en de morele schade, moeten deze vermengd worden. Deze vermengde schade staat los van het inkomen indien er geen inkomstenverlies is geweest en indien de schade voortspuit uit een ongemak dat voor elk normaal mens een zelfde moeilijkheid uitmaakt wat ook de economische waarde van zijn activiteit zij. In plaats van de inkomsten dienen in aanmerking te worden genomen de leeftijd, de aard van de werkzaamheden en van de handicap, de pijn, de vrees voor de ziekte en de bezorgdheid voor de toekomst. Rekening houdend met deze parameters wordt de schade bepaald op 500 fr. per dag volledige arbeidsongeschiktheid (13 dagen à 100 %, 55 dagen à 50 %, 92 dagen à 25 %, 92 dagen à 20 %).

Hof Bergen 5 — 2 mar 79

R.G.A.R. 80, 10159

Vergoedingen tot herstel van een tijdelijke arbeidsongeschiktheid tot 1974 zijn niet belast en de sociale voordelen zijn niet verloren; daarom netto voor het inkomstenverlies tot 1974, bruto vanaf 1975. De vergoeding wegens de grotere lichamelijke inspanningen tijdens de tijdelijke arbeidsongeschiktheid van 25% in 1975 wordt nochtans ook op nettobasis vergoed.

Corr. Hasselt 2 — 4 sep 79

Onuitgegeven

Bruto onder aftrek van sociale bijdragen.

Corr. Mechelen — 11 okt 79

Onuitgegeven

Vergoeding toegekend wegens hogere inspanningen tijdens gedeeltelijke tijdelijke arbeidsongeschiktheid hoewel de burgerlijke partij haar volledig loon genoot.

aannemer

—

arbeidster

bruto — 10 %

arbeider

netto

architect-bediende

—

industrieel tekenaar

netto inkomsten  
tot 1974  
bruto voor inkom-  
sten vanaf 1975

mijnwerker

half netto

bediende

netto

Hof Gent 3 — 20 dec 79

arbeider

bruto - 20 %

*Onuitgegeven*

Aftrek van 20% ten einde bij benadering de inkomsten uit de arbeidsongeschiktheid op hetzelfde peil te houden als de inkomsten uit de arbeid.

Corr. Turnhout 6 - 4 feb 80

werkloos

—

*Onuitgegeven*

Gezien de sedert jaren voortschrijdende economische crisis en de gestadige aangroei van het werklozenleger is het zeer twijfelachtig of de burgerlijke partij, zonder het ongeval, werk zou hebben gevonden. De burgerlijke partij kan enkel aanspraak maken op een vergoeding ten bedrage van 10.000 fr. wegens een verminderde kans op werkhervatting (tijdelijke arbeidsongeschiktheid van ongeveer 4 maanden).

Corr. Dendermonde — 30 jun 80

stikster

bruto

*Onuitgegeven*

De vervangingsinkomens zijn belastbaar en de bestemming die aan het brutoloon wordt gegeven, raakt de verweerder niet.

## 31. MORELE SCHADE

| Uitspraak                                                                                                                             | Leeftijd<br>geslacht | Beroep                                   | % B.I.      | Duur TAO<br>in dagen<br>à 100 % | Totale ver-<br>goeding inbe-<br>grepen gedeel-<br>telijke TAO | per dag<br>à 100 %                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------------------|-------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Corr. Brussel 8 — 30 jun 78<br>Hof Brussel 6 — 8 mei 80                                                                               | 47 V                 | huisvrouw                                | 35          | 527                             | 290.970                                                       | 400 tij-<br>dens 100 %<br>200 tijdens<br>ged. TAO |
| <i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                   |                      |                                          |             |                                 |                                                               |                                                   |
| Rb. Gent 6 — 28 sep 78<br>R.G.A.R. 80, 10169                                                                                          | 21 M                 | ?                                        | 4           | 144                             | 45.000                                                        | 312                                               |
| Rekening houdend met de aanzienlijke hinder en last tijdens het helingsproces.                                                        |                      |                                          |             |                                 |                                                               |                                                   |
| Kh. Bergen 2 — 2 nov 78<br>R.G.A.R. 80, 10210                                                                                         | 14 V<br>9 M<br>6 V   | scholierster<br>scholier<br>scholierster | 1<br>3<br>8 | ?<br>144<br>217                 | 58.600<br>71.700<br>116.020                                   | 400<br>400<br>400                                 |
| In de drie gevallen wijst de rechtbank op de ernst van de kwetsuren, het lange verblijf in het ziekenhuis en de heelkundige ingrepen. |                      |                                          |             |                                 |                                                               |                                                   |
| Hof Brussel 7 — 6 dec 78<br>R.G.A.R. 80, 10155                                                                                        | 61 M                 | aannemer                                 | 10          | ?                               | 46.300                                                        | 200                                               |
| Rb. Brussel — 12 dec 78<br>R.G.A.R. 80, 10140                                                                                         | 45 (?) V             | huisvrouw                                | 1           | 30                              | 10.080                                                        | 200                                               |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                     | 35 M                 | elektricien                              | 6           | 32                              | 40.086                                                        | 200                                               |
| Hof Brussel 2 — 11 jan 79<br>R.G.A.R. 80, 10168                                                                                       | 18 M                 | student                                  | 7           | 365                             | 170.258                                                       | 300                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |         |                                 |    |     |         |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------|----|-----|---------|-------------------|
| Corr. Dinant — 15 jan 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10156<br>Naast de morele schade wordt ook het pretium doloris vergoed à 200 fr. per dag tijdens de periode dat het pretium doloris hoog was, 150 fr. voor het belangrijke en 100 fr. voor het middelmatige pretium doloris.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 80 V    | huisvrouw                       | 52 | 158 | 149.625 | 250               |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 29 V    | arbeidster<br>naaister          | 10 | 391 | 70.000  | 155               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 6 maand | —                               | 0  | 122 | 35.000  | 200               |
| Pol. Waver — 13 feb 79<br><i>Omnia</i> 80, 191<br>Indien geen onderscheid kan worden gemaakt tussen de fysieke en morele schade, moeten deze vermengd worden. Deze vermengde schade staat los van het inkomen indien er geen inkomstenverlies is geweest en indien de schade voortvloeit uit een ongemak dat voor elk normaal mens een zelfde moeilijkheid uitmaakt, wat ook de economische waarde van zijn activiteit zij. In plaats van de inkomsten dienen in aanmerking te worden genomen de leeftijd, de aard van de werkzaamheden en van de handicap, de pijn, de vrees voor de ziekte en de bezorgdheid voor de toekomst. | 44 M    | bediende<br>architect           | 17 | 13  | ?       | 500<br>vermengd   |
| Hof Brussel 8 — 8 mar 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10184                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ± 30 V  | huisvrouw                       | 20 | 80  | 36.087  | 250               |
| Corr. Doornik 2 — 26 apr 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10198<br>De uitspraak maakt geen gewag van de duurtijd van de gedeeltelijke TAO zodat de juiste vergoeding per dag niet te berekenen is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ? M     | ?                               | 35 | 730 | 150.000 | minder<br>dan 200 |
| Corr. Mechelen — 7 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Gelet op het tijdstip waarop de schade werd geleden (1971 en 1972).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 17 M    | werkzaam in<br>drukkerijbedrijf | 75 | 285 | 77.790  | 150               |
| Hof Brussel 4 — 22 mei 79<br><i>R.G.A.R.</i> 80, 10170                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 20 M    | student                         | 20 | 12  | 23.952  | 300<br>vermengd   |
| Kh. Brugge 2 — 29 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 20 M    | stukadoor                       | 6  | 101 | 25.250  | 250               |
| Hof Gent 5 — 11 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 10 M    | scholier                        | 35 | ?   | 63.000  | 166               |
| Corr. Hasselt 5 — 13 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ± 18 V  | leercontract                    | 4  | 185 | 70.650  | 300               |
| Corr. Antwerpen 12 — 20 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 35 M    | bediende                        | 20 | 137 | 137.437 | 450               |
| Corr. Hasselt 2 — 4 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 23 M    | mijnwerker                      | 8  | ?   | 38.687  | 250               |
| Corr. Brugge 8 — 7 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 22 M    | ?                               | 8  | ?   | 63.790  | 300               |
| Pol. Antwerpen — 13 sep 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ? M     | verzekerings-<br>inspecteur     | 3  | 47  | 22.137  | 250               |

|                                                                                                                         |      |                            |    |     |         |                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------------|----|-----|---------|------------------------------------|
| Corr. Brugge 8 — 23 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                       | 47 M | restaurant-<br>houder      | 3  | 31  | 14.570  | 200                                |
| Corr. Hasselt 5 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                      | 52 V | huisvrouw                  | 3  | 68  | 25.500  | 250                                |
| Corr. Dendermonde 9 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                  | ? M  | beroeps-<br>militair       | 1  | 9   | 2.000   | 222                                |
| Hof Antwerpen 2 — 30 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                      | 20 M | student                    | 18 | ?   | ?       | 250<br>ziekenhuis                  |
| Corr. Kortrijk — 5 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                        | 57 M | ?                          | 1  | 98  | 16.000  | 150                                |
| Voor tweede burgerlijke partij rekening houdend met 12<br>dagen ziekenhuis.                                             | 65 M | ?                          | 3  | 67  | 22.500  | 225                                |
| Corr. Kortrijk 4 — 7 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                      | 55 V | huisvrouw                  | 10 | 56  | 25.000  | 211                                |
| Rb. Luik 6 — 17 dec 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                           | 61 M | landbouwer                 | 3  | 32  | 29.630  | 381<br>vermengd                    |
| Corr. Dendermonde 8 — 6 jun 79<br>Hof Gent 3 — 20 dec 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                         | 52 M | arbeider                   | 25 | 924 | 140.000 | 150                                |
| Pol. Brussel — 10 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                         | 33 M | monitor-<br>autorijsschool | 2  | 4   | 18.730  | 400 à 100 %<br>300 à 50<br>en 25   |
| Pol Thuin — 21 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                            | 22 M | lasser                     | 14 | 250 | 100.000 | 285                                |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                     | 21 M | loodgieter-<br>leidekker   | 15 | 49  | 14.700  | 300                                |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                     | 54 V | huisvrouw                  | 5  | 91  | 49.950  | 300                                |
| Corr. Antwerpen 13 — 7 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                    | 9 V  | scholierster               | 5  | ?   | 42.425  | 250                                |
| Corr. Kortrijk — 11 feb 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Inbegrepen de zwaardere inspanningen om de studie te<br>voltooien. | 19 M | student                    | 0  | 68  | 50.000  | 377<br>vermengd                    |
| Hof Gent 6 — 4 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                            | 43 V | huisvrouw                  | 0  | ?   | 11.750  | 300 à 100 %<br>200 à 50<br>en 25 % |
| Hof Luik 6 — 12 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Schadevergoeding zoals gevorderd door burgerlijke partij.              | 64 M | veekoopman                 | 5  | 118 | 32.500  | 200                                |
| Corr. Kortrijk — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                       | 17 V | arbeidster                 | 5  | 146 | 32.375  | 180                                |
| Corr. Kortrijk 4 — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                     | 20 M | ?                          | 7  | 166 | 43.000  | 163                                |



|                                                       |      |                                      |    |     |         |                                        |
|-------------------------------------------------------|------|--------------------------------------|----|-----|---------|----------------------------------------|
| Corr. Turnhout 6 — 9 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>    | 31 V | huisvrouw-<br>naaister               | 10 | 31  | 17.710  | 200                                    |
| Hof Brussel 9 — 30 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>      | 17 M | scholier                             | 7  | 69  | 25.700  | 200                                    |
| Hof Gent 5 — 13 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i>         | 29 M | arbeider                             | 5  | 372 | 84.000  | 250<br>zieken-<br>huis<br>200<br>thuis |
| Corr. Mechelen — 19 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i>     | 9 M  | scholier                             | 15 | 53  | 63.276  | 250                                    |
| Rb. Luik 6 — 30 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i>         | 35 M | marktkramer                          | 10 | 92  | 83.250  | 300                                    |
| Corr. Dendermonde — 30 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i>  | 26 V | stikster                             | 7  | 126 | 31.800  | 200 à<br>100 %<br>116 à 20<br>en 10 %  |
| Corr. Antwerpen 12 — 13 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i> | 32 V | huisvrouw +<br>houdster<br>feestzaal | 3  | 51  | 17.000  | 250                                    |
| Rb. Antwerpen 4 — 23 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i>    | 59 M | bediende                             | 80 | 495 | 100.000 | 202                                    |

### 32. MATERIELE SCHADE HUISVROUW

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                | Leeftijd | Buitenhuis-<br>beroep                        | Samenstelling<br>gezin | Duur TAO<br>in dagen<br>à 100 % | Totale<br>vergoeding<br>inbegrepen<br>gedeelte TAO | per dag<br>à 100 % |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------------------------------------|------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------|--------------------|
| Corr. Dendermonde — 30 jun 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>De ontstane schade is nagenoeg nihil tijdens de periodes à 20 en 10 %.                                                                                                                                                           | 26       | stikster                                     | echtgenoot<br>+ 1 kind | 126                             | 30.000                                             | 208                |
| Corr. Brugge 8 — 29 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>De minieme post à 75 fr./uur komt gerechtvaardigd voor omdat onbetwistbaar vaststaat dat een vrouw die een beroep buitenshuis uitoefent, eveneens na haar beroepsprestaties haar taak van huisvrouw en moeder-echtgenote cumuleert. | 29       | arbeidster-<br>naaister                      | echtgenoot<br>+ 1 kind | 391                             | 20.700                                             | zie noot           |
| Hof Brussel 8 — 8 mar 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10184</i>                                                                                                                                                                                                                                    | ± 30     | —                                            | echtgenoot             | 80                              | 72.175                                             | 500                |
| Corr. Turnhout 6 — 9 apr 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                       | 31       | naaister<br>(zonder<br>bewezen<br>inkomsten) | echtgenoot<br>+ 1 kind | 31                              | 42.275                                             | 500                |
| Corr. Antwerpen 12 — 13 okt 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Als zelfstandige houdster van een feestzaal krijgt de burgerlijke partij geen vergoeding toegewezen omdat de                                                                                                                    | 32       | uitbaatster<br>feestzaal                     | ?                      | 51                              | 34.000                                             | 500                |

voortgebrachte attesten van hulpkrachten geen enkele bewijskracht bezitten.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |        |                            |                            |     |         |                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------|----------------------------|-----|---------|-----------------|
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 34     | arbeidster                 | ?                          | 170 | 55.680  | 200             |
| Pol. Antwerpen — 17 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 35     | free lance<br>stenografe   | ?                          | 70  | 38.368  | 350             |
| Corr. Gent 5 — 25 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Tijdens de opname in het ziekenhuis (23 dagen) wordt 800 fr. per dag toegekend, tijdens de daarop volgende vier weken relatieve rust 600 fr. per dag, tijdens de daarop volgende periode gedurende welke het slachtoffer 1 x per week door een gezinsverzorgster werd geholpen 400 fr. per dag. Na deze periode deed het slachtoffer haar werk volledig zelf en wordt geen vergoeding toegekend hoewel ze toen nog twee maanden 100 % TAO was. Het gemiddelde van de 177 dagen volledige TAO bedraagt 354 fr. per dag. | 37     | —                          | echtgenoot<br>+ 4 kinderen | 177 | 62.200  | 354             |
| Hof Gent 6 — 4 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 43     | verzekerings-<br>agente    | echtgenoot<br>+ 5 kinderen | 21  | 19.300  | 400             |
| Rb. Brussel — 12 dec 78<br><i>R.G.A.R. 80, 10140</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 45 (?) | —                          | echtgenoot<br>+ 4 kinderen | 30  | 23.520  | 466             |
| Rb. Brussel 8 — 30 jun 78<br>Hof Brussel 6 — 8 mei 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 47     | —                          | echtgenoot<br>+ 4 kinderen | 527 | 556.710 | 600             |
| Corr. Hasselt 5 — 25 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Geen vergoeding voor degressieve arbeidsongeschiktheid van minder dan 50% gedurende 9 maanden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 52     | —                          | ?                          | 68  | 41.000  | 500             |
| Corr. Brussel 20 — 23 jan 80<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 54     | —                          | echtgenoot                 | 91  | 99.900  | 600             |
| Corr. Kortrijk 4 — 7 nov 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 55     | —                          | ?                          | 56  | 25.000  | 211             |
| Corr. Leuven 6 — 10 jan 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Geen vergoeding toegekend voor de periodes à 10 en à 7 %.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 58     | —                          | echtgenoot                 | 66  | 13.200  | 200             |
| Corr. Dinant — 15 jan 79<br><i>R.G.A.R. 80, 10156</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 80     | —                          | zoon                       | 158 | 0       | 0               |
| Pol. Bergen — 13 jan 78<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ?      | hulp in zaak<br>echtgenoot | echtgenoot<br>+ 4 kinderen | 42  | 22.750  | 500<br>vermengd |
| Pol. Bergen — 8 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ?      | —                          | echtgenoot<br>+ 2 kinderen | 29  | 25.050  | 600<br>vermengd |
| Rb. Brugge 8 — 4 dec 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>Eiseres gaat normaal uit werken zodat zij samen met haar man de huishouding zal doen en ook de kinderen een deel der huishoudelijke taken op zich zullen nemen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ?      | arbeidster                 | ?                          | ?   | 17.600  | 400<br>vermengd |

## 33. VERLIES SCHOOLJAAR

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Leeftijd<br>geslacht | Studies                     | Vergoeding |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------|------------|
| Corr. Dendermonde — 21 jun 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>Het ongeval had plaats tijdens de vakantie; het slachtoffer had 51,7 % der punten behaald met een herexamen voor wiskunde, waarin hij niet slaagde. De rechtbank oordeelde dat niet bewezen was dat zonder het ongeval het slachtoffer geslaagd zou zijn in het herexamen, noch dat hij toch niet van studierichting zou zijn veranderd, gelet over het geheel zwakke uitslag en zijn geringe aanleg voor wiskunde. | 13 M                 | moderne humaniora           | 0          |
| Rb. Antwerpen 4 — 10 okt 79<br><i>Onuitgegeven</i><br>De schade stemt niet overeen met een jaar weddeverlies, maar met de nutteloze kosten van het verloren schooljaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 13 M                 | 1e wetenschappelijke        | 100.000    |
| Corr. Mechelen — 7 mei 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 17 M                 | computer programmeur        | 100.000    |
| Hof Brussel 2 — 11 jan 79<br>R.G.A.R. 80, 10168<br>Bovendien wordt aan de ouders een vergoeding van 108.000 fr. toegekend, zijnde het equivalent van 9.000 fr. gedurende 12 maanden wegens een jaar bijkomende onderhoudskosten.                                                                                                                                                                                                                                            | 18 M                 | 1e kan. veearts             | 450.000    |
| Hof Antwerpen 2 — 30 okt. 79<br><i>Onuitgegeven</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 20 M                 | studies technisch ingenieur | 120.000    |

## D. DIVERSE RAMINGEN

| Uitspraak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Leeftijd<br>slachtoffer<br>en geslacht | Beroep               | Samenstelling<br>gezin | % B.I. of<br>duur TAO<br>à 100 % |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------|------------------------|----------------------------------|
| Hof Bergen 5 — 2 mar 79<br>R.G.A.R. 80, 10159<br>Toekenning van een bedrag van 40.805 fr. wegens de hogere lichamelijke inspanningen tijdens een tijdelijke arbeidsongeschiktheid van 25 % van zes maanden, zijnde 25 % van het netto loon. De blijvende extraprofessionele schade wordt vergoed met een kapitalisatie op basis van 36.500 fr. per jaar.   | 28 M                                   | industrieel tekenaar | —                      | 21%                              |
| Corr. Kortrijk — 19 mar 80<br><i>Onuitgegeven</i><br>De vergoeding voor de tijdens de periode van gedeeltelijke tijdelijke arbeidsongeschiktheid (5 1/2 maanden à 10%) geleverde grotere inspanningen betreft geen vergoeding voor loonverlies, maar wordt in de schadepost morele TAO ingecalculerd (deze schade werd à 180 fr. per dag à 100 % geraamd). | 17 V                                   | arbeidster           | —                      | 146 d.                           |
| Pol. Waver — 13 feb 79<br>Omnia 80, 191<br>Indien geen onderscheid kan gemaakt worden tussen de fysieke en de morele schade, moeten deze vermengd wor-                                                                                                                                                                                                     | 44 M                                   | bediende-architect   | —                      | 13 d.                            |

den. Deze vermengde schade staat los van het inkomen indien er geen inkomstenverlies is geweest en indien de schade voortvloeit uit een ongemak dat voor elk normaal mens een zelfde moeilijkheid uitmaakt, wat ook de economische waarde van zijn activiteit zij. In plaats van de inkomsten dienen in aanmerking te worden genomen de leeftijd, de aard van de werkzaamheden en van de handicap, de pijn, de vrees voor de ziekte en de bezorgdheid voor de toekomst. Rekening houdend met deze parameters wordt de schade bepaald op 500 fr. per dag volledige arbeidsongeschiktheid (13 dagen à 100 %, 55 dagen à 50%, 92 dagen à 25%, 92 dagen à 20%).

Corr. Mechelen — 11 okt 79

23 V

bediende

—

238 d

*Onuitgegeven*

Vergoeding toegekend op basis van nettoloon wegens grotere fysieke inspanningen tijdens gedeeltelijke TAO zonder loonverlies.

Cass. 2 — 9 mei 79

?

?

?

overleden

R.W. 79-80, 2508

Om het door een onrechtmatige daad veroorzaakt nadeel te ramen moet de rechter zich plaatsen op de dag van zijn beslissing

Cass. 2 — 21 mar 79

?

?

?

overleden

R.W. 80-81, 377

Het is tegenstrijdig de dag van de gerechtelijke beslissing in aanmerking te nemen om het vergoedingskapitaal vast te stellen en daartoe als ramingsgrondslag van het kapitaal enerzijds het jaarloon ten tijde van de uitspraak en anderzijds de kapitalisatiecoëfficiënt toepasselijk op de leeftijd ten tijde van het overlijden te nemen.

Hof Brussel 9 — 28 okt 80

8 maand

—

ouders +  
2 zijverwanten

overleden

*Onuitgegeven*

M

De burgerlijke partij beweerde dat het bedrag van de medische en begrafenis kosten, uitgegeven in 1977, dienden te worden aangepast aan de evolutie van het indexcijfer. Deze gevorderde schade maakt echter een doublure uit met de anderzijds gevorderde vergoedende en gerechtelijke interesten; de vergoedende interesten, waarvan de gerechtelijke interesten ten deze de voortzetting zijn, hebben juist als doel de schade wegens uitstel van betaling te vergoeden. De schade is te vergoeden door het toekennen van vergoedende interesten en volgens de wettelijke rentevoet.

Hof Brussel 7 — 6 dec 78

61 M

aannemer

—

?

R.G.A.R. 80, 10155

De vergoeding wegens materiële schade tijdens de tijdelijke arbeidsongeschiktheid is gebaseerd op de inkomsten van het slachtoffer en wordt aangepast aan de huidige muntwaarde op basis van het indexcijfer ten tijde van de uitspraak. Omdat het hof aldus hogere bedragen toekent dan indien het zich zou hebben gebaseerd op de inkomsten van de periode van tijdelijke arbeidsongeschiktheid (1972 e.v.) worden geen vergoedende interesten toegekend, aangezien er geen bijkomende schade is ontstaan door de laattijdigheid van het herstel van de schade.

Corr. Leuven 6 — 25 jan 80

? M

student

—

?

*Onuitgegeven*

Geen aftrek voor persoonlijke onderhoudskosten tijdens

twee periodes van verblijf in ziekenhuis van 15 resp. 6 dagen, aangezien deze dubbele periode te kort was en ze voor het slachtoffer voorzeker ook andere kosten van levensonderhoud in de ruime zin meebracht.

Rb. Brussel 8 — 30 jun 78

Hof Brussel 6 — 8 mei 80

47 V

huisvrouw

echtgenoot +  
4 kinderen

527 d.

*Onuitgegeven*

In eerste aanleg aftrek van 150 fr. per dag persoonlijke onderhoudskosten tijdens 210 dagen ziekenhuisverblijf. In hoger beroep geen aftrek wegens persoonlijke onderhoudskosten, aangezien deze gecompenseerd worden door de vele bijkomende uitgaven.

Hof Brussel 7 — 24 apr 79

± 35 M

presentator TV

—

35 %

*Onuitgegeven*

Aangezien de uitzonderlijke traagheid van de procedure voor een belangrijk deel is te wijten aan de burgerlijke partij worden geen vergoedende interesten toegekend op de vergoeding voor de morele schade wegens blijvende invaliditeit (anderzijds komt de vergoeding voor de materiële schade toe aan de arbeidsongevallenverzekeraar).

Rb. Antwerpen 4 — 10 okt 79

13 M

scholier

—

8 %

*Onuitgegeven*

Het ongeval dateerde van 1962 en de consolidatie van ongeveer 10 jaar later. De begroting van de schade sluit in billijkheid de interesten in, waarmee rekening werd gehouden om de schade te ramen. Dus geen afzonderlijke vergoedende interesten (toegekend was o.a. 200.000 fr. voor verlies van twee schooljaren, 200 fr. per dag morele schade, 20.000 fr. per punt blijvende invaliditeit).

Corr. Luik 12 — 24 apr 79

73 M

gepensioneerd  
machinist NMBS

echtgenote

overleden

*R.G.A.R.* 80, 10117

Geen vergoeding aan de weduwe wegens het verlies van het gedeelte van het rustpensioen van haar man waaruit ze persoonlijk baat haalde. Deze materiële schade wordt volledig gecompenseerd door de toekenning van een overlevingspensioen.

Cass. 2 — 20 jun 77

± 60

?

—

—

*R.G.A.R.* 80, 10157

De schade veroorzaakt door een blijvende arbeidsongeschiktheid wordt, in geval van overlijden van het slachtoffer, bepaald niet volgens de waarschijnlijke overlevingsduur, maar door de datum van het overlijden; een probabiliteitsberekening is slechts gerechtvaardigd bij gebreke aan zekerheid.

Hof Gent 8 — 29 jan 80

25 M

elektricien

ouders

overleden

*R.G.A.R.* 80, 10271

Vergoeding van 25.000 fr. toegekend aan de arbeidsongevallenverzekeraar, gesubrogeerd in de rechten van de ouders, wegens extraprofessionele schade, naast 60.000 fr. ander inkomstenverlies (zie ook Inleiding, c).

Corr. Brugge 8 — 29 jan 79

30 M

installateur RTT

—

91 d.

*Onuitgegeven*

De vordering wegens verlies van betaalde ziekte-dagen is gebaseerd op een mogelijkheid, een kans, een onzekerheid. Het is een niet vaststaande schade die niet kan vergoed worden.

Hof Luik 6 — 4 jan 79 ± 20 V ? — overleden  
 R.G.A.R. 80, 10242  
 Toekenning ex aequo et bono van 1.000.000 fr. aan de  
 voogd van een natuurlijk kind van 2 maanden oud om tot  
 zijn 18 jaar te voorzien in diens onderhoud.

Cass. 1 — 20 mar 80 M ? — overleden  
 R.W. 80-81, 1067  
 Verz. 80, 477  
 Het tweede huwelijk van de weduwe van het slachtoffer is  
 een gebeurtenis die na de onrechtmatige daad heeft  
 plaatsgehad en die niets uit te staan heeft met deze on-  
 rechtmatige daad en met de ten gevolge daarvan geleden  
 schade.

J. Schrijvers

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN CASSATIE

1e KAMER — 29 MEI 1980

Voorzitter: ridder de Schaetzen  
 Raadsheer-rapporteur: de h. Closon  
 Advocaat-generaal: de h. Declercq  
 Advocaat: mr. Bützler

#### Overeenkomst — Ontbinding — Gevolgen — Tijdstip waarop deze in werking treden.

*Met betrekking tot de gevolgen ervan geldt de ontbin-  
 ding van een overeenkomst, uitgesproken door de rechter,  
 principieel vanaf de voor het gerecht ingestelde rechts-  
 vordering.*

*Wettelijk niet verantwoord is het vonnis dat, om de tus-  
 sen partijen bestaande huurovereenkomst ontbonden te  
 verklaren ten laste van de huurders vanaf 30 juni 1977,  
 hiervoor uitsluitend steunt op de overweging dat de te-  
 kortkomingen van de huurders die het goed op voormelde  
 datum hadden verlaten, de ontbinding van de huurover-  
 eenkomst rechtvaardigen vanaf de datum waarop zij zich  
 daaraan schuldig hebben gemaakt.*

F. e.a. t/ F. en L.

Gelet op het bestreden vonnis, op 7 mei 1979 in hoger  
 beroep gewezen door de Rechtbank van Eerste Aanleg te  
 Brussel;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de ar-  
 tikelen 1134, 1184 en 1741 van het Burgerlijk Wetboek,  
 doordat, na te hebben vastgesteld dat tussen partijen  
 een overeenkomst werd gesloten voor een termijn van ne-  
 gen jaar ingaande op 1 augustus 1975, het vonnis de  
 huurovereenkomst bestaande tussen eerste eiser en de  
 verweerders ontbonden verklaart ten laste van de ver-  
 weerders vanaf 30 juni 1977, op welke datum de verweer-

ders het goed verlieten, op grond dat «het ongelijk en de  
 grieven ten laste van de huurders namelijk bestaan in het  
 feit dat zij het goed hebben verlaten vanaf 30 juni 1977; dat  
 daardoor de ontbinding van de overeenkomst wordt ge-  
 rechtvaardigd vanaf de datum waarop de feiten werden  
 gepleegd»,

terwijl de ontbinding van rechtswege van een weder-  
 kerig contract met doorlopende prestatie, zoals een  
 huurovereenkomst, ten vroegste kan worden uitgesproken  
 op de datum waarop de aanvraag tot ontbinding van de  
 overeenkomst wordt uitgesproken, welke aanvraag ter  
 zake geschiedde door de betekening van 12 januari 1978  
 door exploit van de gerechtelijke deurwaarder, waaruit  
 volgt dat het vonnis bij vergissing de datum waarop de  
 overeenkomst wordt ontbonden, vaststelt op 30 juni 1977  
 (schending van de artikelen 1184 en 1741 van het Burger-  
 lijk Wetboek) en derhalve aan de huurovereenkomst het  
 gevolg toekent dat zij wettelijk tussen de partijen heeft  
 tussen 30 juni 1977 en 12 januari 1978:

Overwegende dat principieel de ontbinding van een  
 overeenkomst, uitgesproken door de rechter, met betrek-  
 king tot de gevolgen ervan, geldt vanaf de voor het gerecht  
 ingestelde rechtsvordering;

Overwegende dat het vonnis er zich toe beperkt te  
 overwegen dat de tekortkomingen van de huurders die het  
 goed op 30 juni 1977 hebben verlaten, de ontbinding van  
 de huurovereenkomst rechtvaardigen, zulks vanaf de da-  
 tum waarop zij zich daaraan schuldig hebben gemaakt;

Dat, door uitsluitend te steunen op genoemde redenen, het  
 vonnis zijn beslissing niet wettelijk rechtvaardigt;

Dat het middel gegrond is;  
 (...)

NOOT—Betreffende het tijdstip waarop de gevolgen  
 van de ontbinding van een huurovereenkomst gelden, ver-  
 gelijke men: Cass., 16 juni 1955, *Pas.*, 1955, I, 1129;  
 Cass., 28 mei 1965, *Pas.*, 1965, I, 1051; Cass., 24 januari  
 1980, *R.W.*, 1980-81, 1196.

**HOF VAN CASSATIE***3e KAMER — 5 JANUARI 1981*

Voorzitter: de h. Janssens

Raadsheer-rapporteur: de h. Vervloet

Advocaat-generaal: de h. Declercq

Advocaten: mrs. Bützler en Simont

**Arbeidsovereenkomst — Arbeidsongeschiktheid — Bewijslast — Strijdige meningen van huisarts en controlearts.**

*Het bewijs van de arbeidsongeschiktheid van een werknemer is niet geleverd wanneer de controlearts van de werkgever, in strijd met het getuigschrift van de huisarts, tot arbeidsongeschiktheid besluit. In dat geval is niet de werkgever de partij die het nodige moet doen om het geschil te doen beslechten.*

P.V.B.A. H. t/ B.

Gelet op het bestreden arrest, op 3 december 1979 door het Arbeidshof te Gent gewezen;

(...)

Overwegende dat, luidens artikel 29bis van de ten deze toepasselijke wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, gewijzigd bij de wet van 21 november 1969, de arbeider, om recht te hebben op gewaarborgd weekloon, zijn werkgever onmiddellijk op de hoogte moet brengen van zijn arbeidsongeschiktheid en, indien een collectieve arbeidsovereenkomst of het arbeidsreglement zulks voorschrijft of, bij ontstentenis van zodanig voorschrift, op verzoek van de werkgever, een geneeskundig getuigschrift dient over te leggen; dat luidens hetzelfde artikel de arbeider niet mag weigeren een door de werkgever gemachtigd en betaald geneesheer te ontvangen, noch zich door deze laatste te laten onderzoeken;

Overwegende dat, voor de werknemers van eiseres, het «Reglement betreffende de medische controle van zieke werklieden of van slachtoffers van een ongeval-privé-leven», dat deel uitmaakt van het arbeidsreglement de toepassingsmodaliteiten van voormelde wettelijke voorschriften regelt en onder artikel 15 bepaalt: «In geval van een medisch geschil tussen de behandelende geneesheer en de geneesheer-onderzoeker van de 'Patronale Onderlinge', zal het geval ter beslechting voorgelegd worden aan een van de geneesheren, bij gemeenschappelijk akkoord gekozen, tussen de behandelende geneesheer en de geneesheer-onderzoeker»;

Overwegende dat de bepalingen van artikel 29bis van de wet van 10 maart 1900 en van voormeld reglement niet afwijken van de regels van de bewijslast neergelegd in de artikelen 1315 van het Burgerlijk Wetboek en 870 van het Gerechtelijk Wetboek;

Overwegende dat daaruit volgt dat een werknemer van eiseres, wanneer hij ten gevolge van ziekte of ongeval als bedoeld in artikel 29, § 1, van die wet, gewaarborgd loon vordert, zijn arbeidsongeschiktheid moet bewijzen door een geneeskundig getuigschrift over te leggen; dat het bewijs van de arbeidsongeschiktheid echter niet is geleverd wanneer de door eiseres aangestelde geneesheer-onderzoeker, in strijd met het overgelegde getuigschrift van de behandelende geneesheer, besluit tot de arbeidsongeschiktheid van de werknemer;

Overwegende dat het arbeidshof, door te beslissen dat, in geval van meningsverschil tussen de behandelende en de controlerende geneesheer, de werkgever moet worden beschouwd als de partij die het nodige moet doen opdat het geschil zou beslecht worden hetzij door een geneesheerscheidsrechter in geval van akkoord, hetzij anders door de rechter, de bewijslast omkeert en derhalve artikel 870 van het Gerechtelijk Wetboek schendt;

(...)

**HOF VAN BEROEP TE GENT***5e KAMER — 18 MAART 1980*

Voorzitter: de h. Van Bever

Raadsheren: de hh. Colle en Roose

Advocaten: mrs. De Grave en De Clerck loco Leper

**Handelsregister en ambachtregister — Vermelding in dagvaarding — Onregelmatige vennootschap.**

*Niet ontvankelijk is de vordering van de onregelmatige vennootschap die in haar dagvaarding wel het nummer van inschrijving in het handelsregister van een van haar vennoten vermeldt, maar die zelf op de dag waarop de eis werd ingeleid, niet ingeschreven was en trouwens, bij gebreke van statuten en bekendmaking hiervan, niet ingeschreven kon zijn.*

L. t/ K.

Bovenaan vermeldt de factuur van 30 april 1975, waarvan betaling wordt gevorderd: «firma Leon K. en Zonen» (zie dossier van appellant). De leveringsbon van 26 maart 1975 bevat dezelfde vermelding (zie dossier van geïntimeerde). Daardoor staat vast dat K. Leon en zijn zonen een bedrijvigheid uitoefenen, die valt binnen de rechtsinstelling, ingevoerd bij artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, en dat derhalve door deze bedrijvigheid een vennootschap onder firma is ontstaan. Deze maakt een rechtspersoonlijkheid uit. De rechtspersoonlijkheid is een gevolg, door de wet toegekend aan het bestaan van een handelsvennootschap, welke aan de definitie van voormeld artikel 15 beantwoordt. De toekenning van de rechtspersoonlijkheid is aan de wil van de vennoten onttrokken.

De inleidende dagvaarding werd betekend op het verzoek van: «de heer 'K. Leon en Zonen', samen een feitelijke vennootschap vormende voor onderneming van grondasfaltwerken en vervoer te Z. aan de Aatrijksesteenweg 10, ingeschreven in het handelsregister te X. onder nummer 23.862» en in het dispositief van de dagvaarding wordt veroordeling van appellant gevraagd om aan «verzoekster» te betalen. De vordering dient dan ook te worden beschouwd als ingeleid door de vennootschap onder firma.

Krachtens artikel 41 van de bij K.B. van 20 juli 1964 gecoördineerde wetten op het handelsregister moet de rechtbank, bij gebreke van vermelding van het nummer van de inschrijving in het handelsregister in het exploit van dagvaarding en behoudens verantwoording van die inschrijving op de datum waarop de eis werd ingesteld binnen de door de rechtbank gestelde termijn, deze eis van ambts-

wege nietig verklaren. Geïntimeerde stelt dat zij ingeschreven is, maar het opgegeven nummer 23.862 is volgens de voorliggende stukken dat van K. Leon en niet dat van de vennootschap. Nu niet betwist wordt dat de statuten van de vennootschap niet zijn opgesteld en dus ook niet bekendgemaakt, kon de vennootschap bij het instellen van haar eis niet ingeschreven zijn in het handelsregister. Daar aldus vaststaat dat de vennootschap op de datum van het instellen van de eis niet ingeschreven was, komt het overbodig voor aan geïntimeerde nog een termijn te verlenen om het bewijs van haar inschrijving op de datum van het instellen van haar eis te leveren.

*Op die gronden,  
Het Hof,*

Doet het bestreden vonnis teniet en, opnieuw wijzende: verklaart de vordering van geïntimeerde niet ontvankelijk.

NOOT—Zie de noot van B. van Bruysteghem bij Kh. Oostende, 12 mei 1977, *R.W.*, 1978-79, 507.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

3e KAMER — 11 SEPTEMBER 1980

Voorzitter: de h. Michielsens

Rechters: de h. De Roeck en mevr. Struman

Advocaat: mr. Peeters loco Lenière

### Verzegeling en ontzegeling — Concubinaat — Onverdeeldheid.

*Het concubinaat brengt een vermenging mee van goederen en winsten die voortvloeien uit de activiteit van de beide betrokkenen, zodat een staat van onverdeeldheid tot stand komt. Bij de beëindiging van de betrekkingen kan een ernstig belang tot verzegeling ontstaan.*

M.

Overwegende dat bij verzoekschrift van 7 mei 1980 eiser in hoger beroep de zegellegging vroeg op de voorwerpen die zich bevinden in de woning van dame De M. te (...);

Overwegende dat eiser in hoger beroep aanvoerde dat hij gedurende 24 jaar samengewoond heeft met voormelde dame en dat ten gevolge van een twist deze dame hem verliet met medename van allerlei voorwerpen;

Overwegende dat de vrederechter de zegellegging weigerde op grond dat de boelingschap tussen twee partijen in se geen onverdeeldheid uitmaakt en dat ieder van de partijen de privé eigendom bezit van hetgeen hem wel toebehoort en dat voor een buiten de wet staande toestand de bescherming van de wet niet kan worden ingeroepen;

Overwegende dat art. 1148 Ger. W. bepaalt dat, wanneer een ernstig belang gemoeid is met de bewaring van de voorwerpen die tot een gemeenschap, een nalatenschap of een onverdeeldheid behoren, de verzegeling ervan kan worden gevorderd;

Overwegende dat het concubinaat een vermenging van goederen en winsten, die voortvloeien uit beider activi-

teiten, met zich meebrengt, zodat een staat van onverdeeldheid tot stand komt (De Page, V, p.47);

Overwegende dat bij de beëindiging van de betrekkingen een ernstig belang tot verzegeling kan ontstaan (J.L. Rens, Handboek van Gerechtelijk Recht, Bijzondere Rechtsplegingen, p. 12);

Overwegende dat een staat van onverdeeldheid niets onzedelijks inhoudt zodat de bescherming van de wet kan ingeroepen worden;

*Om die redenen,  
De Rechtbank,*

Vernietigt de beschikking van 7 mei 1980; zegt voor recht dat er door de heer vrederechter tot zegellegging op de voorwerpen zich bevindend in de woning van De M. te (...) zal worden overgegaan (art. 1152 Ger. W.); kosten aan te houden.

## VREDEGERECHT TE HAACHT

3 DECEMBER 1979

Rechter: mevr. Schollen

Advocaten: mrs. Legrand en Bosmans

### Verzekering — Huwelijksgoederenstelsels — Vóór het huwelijk door vrouw afgesloten gezinspolis.

*Het huwelijk doet niet af aan het bestaan en de geldigheid van een door de vrouw vóór haar huwelijk afgesloten gezinspolis. Het contract blijft met al zijn rechten en verplichtingen voortbestaan.*

N.V. D. t/ V.

Overwegende dat de vordering van aanlegster ertoe strekt betaling te verkrijgen van verweerster van de premies vervallen op 10.4.77 en 10.4.78 op grond van het tussen partijen afgesloten verzekeringscontract B.V. Gezin;

Overwegende dat verweerster, die op 22.4.77 in het huwelijk is getreden, beweert daardoor de premies niet meer verschuldigd te zijn wegens verdwijning van het risico en onder meer omdat haar echtgenoot bij de N.V. A. een familiale polis onderschreef op 20.5.77 voor hemzelf en verweerster als echtpaar, waardoor de polis afgesloten bij aanlegster zonder voorwerp geworden zou zijn;

Overwegende dat aanlegster daartegen terecht aanvoert dat het verzekeringscontract door verweerster op 10.4.77 met haar afgesloten een contractuele verplichting was die ten laste van verweerster bleef ondanks haar huwelijk en dat intengedeel vanaf het huwelijk ook de echtgenoot waarborgde;

Overwegende dat het huwelijk van verweerster geenszins het bestaan en de geldigheid van het contract met aanlegster in het gedrang kon brengen, en het contract intengedeel met al zijn rechten en plichten verder bleef bestaan;

Overwegende dat verweerster derhalve ten onrechte beweert als zou het contract van aanlegster overbodig geworden zijn;



Overwegende dat er pluraliteit van verzekeringen is, een kwestie die wat de aansprakelijkheidsverzekeringen betreft niet bij wet geregeld is;

Overwegende dat rechtspraak en rechtsleer de kwestie oplossen in die zin dat de nadien afgesloten overeenkomsten niet noodzakelijk nietig zijn (Robert Vandeputte, Handboek voor verzekeringen en verzekeringsrecht, p. 110 e.v.);

Overwegende dat deze kwestie in casu niet dient te worden onderzocht, daar de verzekering bij aanlegster ontegensprekelijk het eerst werd aangegaan;

Overwegende dat verweerster derhalve de premies verschuldigd is en blijft en zij derhalve aan aanlegster dient te betalen 2 x 1.000 of 2.000 fr.;

(...)

## EUROPEES RECHT

### Overzicht van rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

Zaak 820/79 — Koninkrijk België/ Commissie — *Goedkeuring rekeningen — Restituties bij uitvoer* — 25 november 1980

Het Koninkrijk België heeft verzocht om nietigverklaring van beschikking nr. 79/893 van de Commissie van 12 oktober 1979 betreffende de goedkeuring van de door het Koninkrijk België uit hoofde van het dienstjaar 1973 ingediende rekeningen van de door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw gefinancierde uitgaven, voor zover de Commissie niet het bedrag van BF 29.008.562 aan door verzoeker betaalde gedifferentieerde restituties bij de uitvoer van melk en zuivelprodukten ten laste van het EOGFL heeft gebracht.

Regel is dat de gedifferentieerde restitutie wordt uitbetaald, mits het bewijs wordt geleverd dat het produkt de bestemming heeft bereikt waarvoor de restitutie werd vastgesteld. Met het oog op de toepassing van deze regel is voorzien dat de belanghebbende verplicht is een kopie van het vervoerdocument aan te bieden en, naar keuze van de nationale bevoegde instanties, één of meer van de volgende documenten: «kopie van het douane- of havendocument opgemaakt in het land van bestemming, verklaring afgegeven door de officiële in dit land gevestigde instanties van een der Lid-Staten, verklaring afgegeven door maatschappijen die op internationaal vlak gespecialiseerd zijn op het gebied van controle en toezicht.»

In het eerste middel wordt de Commissie verweten de bepalingen van de verordeningen te hebben geschonden, door de door verzoeksters overgelegde documenten ten bewijze van de aankomst van de betrokken goederen niet als geldig te erkennen. Het document in deze zaak is een cognossement met dezelfde gegevens als de exportvergunning, met dien verstande dat het een CIF-cognossement is met de clausule «freight prepaid» en dat het is afgegeven door een scheepsagent die is erkend door de Antwerpse Scheepvaartvereniging.

Verzoekster betoogt dat door de aanduiding dat de vrachtkosten reeds vóór de uitvoer zelf zijn geregeld, de afhandeling tot de overeengekomen plaats van bestemming wordt gewaarborgd. De Antwerpse Scheepvaartvereniging zou zich tegenover de exporteur ervoor garant stellen dat de goederen ter bestemming aankomen.

In zijn arrest van 2 juni 1976 (zaak 125/75) heeft het Hof reeds erkend dat alvorens de gedifferentieerde restitutie kan worden uitbetaald de waar op het gebied van bestemming moet zijn ingeklaard en in het vrije verkeer gebracht.

In deze omstandigheden heeft de Commissie terecht overwogen dat zelfs met de clausule «freight prepaid» een cognossement geen bewijs kan opleveren van het feit dat de goederen ter bestemming zijn aangekomen, in de zin van de gemeenschapsverordening.

Het eerste middel wordt dus verworpen.

In het tweede middel wordt de Commissie verweten te laat te hebben gereageerd en een gebrek aan voortvarendheid te hebben betoond.

De door de Belgische instanties gevolgde praktijk om cognossementen te aanvaarden als bewijs voor de aankomst ter bestemming van de goederen berust op een verkeerde uitlegging van het gemeenschapsrecht.

In een dergelijk geval is de Commissie slechts gehouden de op basis daarvan gedane uitgaven voor het EOGFL voor haar rekening te nemen, indien de verkeerde toepassing van het gemeenschapsrecht te wijten kan zijn aan een instelling van de Gemeenschap. Het Hof verstaat het tweede middel van verzoekster aldus, dat zij stelt dat de verkeerde uitlegging aan het gedrag van de Commissie te wijten is.

Verzoekster geeft toe dat de diensten van de Commissie tijdens een bijeenkomst van de groep deskundigen «Regeling voor het handelsverkeer» in januari 1972 formeel hebben betwist dat het cognossement «freight prepaid» geldig is voor wat de gemeenschapsverordening betreft.

Zelfs indien dit niet als een officiële stellingname van de Commissie kan worden beschouwd, is zij niettemin in onduidelijke termen gesteld en zou de Belgische regering enkel op grond van een duidelijk geuite andersluidende opvatting van de Commissie als instelling hebben kunnen menen dat deze instelling de litigieuze praktijk had goedgekeurd.

Rechtdoende verstaat het Hof:

1. verworpt het beroep,
2. verzoekster wordt in de kosten verwezen.

Zaak 42/80 — Commissie/ Italië — 2 december 1980 — *Niet-nakoming van verdragsverplichtingen — Uitvoering van een richtlijn*

De Commissie heeft het Hof verzocht vast te stellen dat de Italiaanse Republiek een krachtens het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen door niet binnen de voorgeschreven termijn de noodzakelijke bepalingen vast te stellen ter voldoening aan richtlijn nr. 73/361 van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake het certificaat en het kenmerken van staalkabels, kettingen en haken.

De Italiaanse regering merkt slechts op dat de voorgeschreven termijn van 18 maanden is overschreden omdat bij het Italiaanse Parlement gedurende de voorgaande legislatuurperiode een wetsontwerp is ingediend dat is vervallen wegens de voortijdige beëindiging van deze legislatuurperiode.

Het desbetreffende wetsontwerp zou thans in onderzoek zijn bij de Kamer van afgevaardigden.

Volgens een vaste rechtspraak kan een Lid-Staat zich niet bij wege van verweer beroepen op nationale bepalingen, handelwijzen of toestanden om de niet-naleving van de uit communautaire richtlijnen voortvloeiende verplichtingen en termijnen te rechtvaardigen.

Rechtdoende verstaat het Hof mitsdien dat de Italiaanse Republiek een krachtens het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen.

Zaak 43/80 — Commissie/ Italië — 2 december 1980 — *Niet-nakoming verdragsverplichtingen — Uitvoering van een richtlijn.*

In deze zaak die lijkt op de voorgaande, heeft het Hof verklaard dat de Italiaanse Republiek een krachtens het Verdrag op haar rustende verplichting niet is nagekomen door niet binnen de voorgeschreven termijn de nodige bepalingen vast te stellen ter voldoening aan richtlijn nr. 76/696 van de Commissie van 27 juli 1976 houdende aanpassing aan de vooruitgang der techniek van de richtlijn van de Raad van 19 november 1973 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake niet-automatische weegwerktuigen.

Zaak 815/79 — Strafgeding tegen Cremonini e.a. — 2 december 1980 — (Prejudiciële zaak) — *Harmonisatie electrisch materiaal*

De Pretore te Como heeft verschillende vragen gesteld over de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften van de Lid-Staten inzake electrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen; deze vragen zijn gesteld in het kader van een strafgeding waarbij de Pretore inbeslagneming van deze apparaten (strijkijzers, electrische boormachines en grasmaaimachines, respectievelijk van het merk Calor, Rowenta, Metabo en Gazonette) gelastte, die uit Lid-Staten van de Gemeenschap waren ingevoerd.

Deze apparaten waren in beslag genomen omdat zij niet voldeden aan de artikelen 314 en 315 van het Italiaanse Presidentiële decreet. De eerste twee vragen van de Pretore hebben betrekking op materiaal van het merk Calor en Rowenta, waarvan wordt aangenomen dat het in overeenstemming is met de bepalingen van de richtlijn, omdat het voorzien is van door erkende bureau's afgegeven keurmerken.

Daarin wordt gevraagd of de bepalingen van richtlijn nr. 73/23 aldus moeten worden verstaan dat het vermoeden van overeenstemming met de bepalingen van deze richtlijn moet worden geacht alle maatregelen tot beperking van het vrije verkeer van goederen binnen de EEG van de zijde van de rechterlijke macht der Lid-Staten uit te sluiten.

Richtlijn nr. 73/23 van de Raad stelt groepen normen vast die van toepassing zijn op electrisch materiaal.

In antwoord op deze twee vragen verklaarde het Hof voor recht:

Wanneer het ingevoerde electrisch materiaal is voorzien van keurmerken van overeenstemming, die regelmatig zijn afgegeven door overeenkomstig richtlijn nr. 73/23 bekendgemaakte organen, sluit het vermoeden van overeenstemming elke het vrije verkeer van dat materiaal beperkende maatregel van een rechterlijke instantie van een Lid-Staat uit, ook indien niet alle Lid-Staten de voor de afgifte van die keurmerken bevoegde organen hebben aangewezen.

Waar een vermoeden van overeenstemming bestaat en een rechterlijke instantie niet bevoegd is een maatregel tot beperking van het vrije verkeer der waren te nemen, kan een dergelijke maatregel enkel in het kader van artikel 9 van de richtlijn worden genomen door een interne bestuursinstantie die namens de Lid-Staat daarvoor verantwoordelijk is en bevoegd is om aan die procedure deel te nemen.

In de derde en vierde vraag wil de Pretore vernemen of een nationale rechter bij het ontbreken van een vermoeden van overeenstemming op grond van het aanbrengen van een keurmerk of de afgifte van een certificaat of verklaring van overeenstemming met een van de in richtlijn 73/23 genoemde drie groepen normen, vóór de aanvraag tot of het overleggen van het rapport inzake overeenstemming dat de richtlijn in geval van betwisting voorschrijft, een maatregel mag nemen ter beperking van het vrije verkeer van electrisch materiaal dat niet voldoet aan uitdrukkelijke voorschriften van nationaal recht, onverminderd andere veiligheidsvoorschriften, bedoeld in de gemeenschapsregeling.

In antwoord op deze vragen verklaarde het Hof voor recht:

Op grond van de eisen van het nationale recht, kan een rechterlijke instantie van een Lid-Staat een maatregel nemen tot beperking van het vrije verkeer van electrisch materiaal waarvoor geen vermoeden van overeenstemming in de zin van artikel 10 van richtlijn nr. 73/23 geldt, zolang het niet vergezeld gaat van een rapport als bedoeld in artikel 8, lid 2, van de richtlijn.

Aangezien een rechterlijke instantie van een Lid-Staat enkel maatregelen ter beperking van het vrije verkeer van electrisch materiaal mag vaststellen onder de voorwaarden genoemd in het antwoord op de derde vraag, mist die rechterlijke instantie deze bevoegdheid in andere omstandigheden, waarin het gemeenschapsrecht en de gemeenschapsprocedure van toepassing zijn.

Zaak 54/80 — Strafgeding tegen S. Wilner — 4 december 1980 — (prejudiciële zaak) — *Douanewaarde*

De rechter van instructie van het Tribunal de Grande Instance te Parijs heeft het Hof een vraag gesteld over de uitlegging van verordening nr. 803/68 van de Raad inzake de douanewaarde van de goederen. Deze vraag is gesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek tegen de algemene president-directeur van de S.A. Victory France, die ervan wordt beschuldigd goederen die zijn gekocht bij de in de Verenigde Staten gevestigde vennootschap Victory Jobbing House waarbij de broer van de algemene president-directeur van Victory France directeur is, bij de douane te hebben aangegeven tegen een hogere waarde dan de normale prijs.

De desbetreffende verkopen vonden plaats tussen 10 maart 1972 en 7 maart 1974 en beliepen een bedrag van meer dan \$US 1,5 miljoen.

De Franse douane betoogt dat de S.A. Victory France de waarde bij invoer van de betrokken goederen met

FF3 965 540 heeft verhoogd, ten einde haar in staat te stellen onrechtmatig kapitaal naar de Verenigde Staten over te maken.

De nationale rechter, van mening dat een verordening van de Raad uitlegging behoeft, heeft een vraag gesteld ten einde te vernemen of de douane van een Lid-Staat in het kader van verordening nr. 803/68 de douanewaarde van de goederen kan verlagen, voor andere doeleinden dan de eigenlijke douanecontrole.

De elementen van het ter zake toepasselijke gemeenschapsrecht heeft het Hof reeds in detail kunnen aangeven in zijn arrest van 24 april 1980 (zaak 65/79, Chatain) en rechtdoende herhaalt het het dictum in deze zaak:

1. De verlaging van de gefactureerde prijs van de uit een derde land ingevoerde goederen door de bevoegde autoriteiten van een Lid-Staat beantwoordt niet aan het doel, gesteld in de voorschriften betreffende de bepaling van de douanewaarde van de goederen.

De vaststelling van de douanewaarde overeenkomstig deze verordening mag echter niet tot gevolg hebben dat de fiscale en financiële instanties van de Lid-Staten verplicht zijn, deze waarde voor andere doeleinden dan de toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief te erkennen.

2. Het is niet in overeenstemming met verordening nr. 803/68 dat de nationale instanties de douanewaarde van een uit een derde staat ingevoerde waar voor douanedoeleinden bepalen aan de hand van een aangifte die de verzender bij de douane van het uitvoerende land heeft gedaan voor een lagere waarde dan de gefactureerde en betaalde prijs van de waar.

## BENELUXRECHT

### Jaarvergadering Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht in België en Nederland 1980

Op 21 en 22 november jl. kwamen de leden en genodigden van de vereniging bijeen in het nieuwe complex van het Ministerie van Justitie te Den Haag. Gedurende twee dagen werd van gedachten gewisseld over de thema's die respectievelijk behandeld werden in de afdelingen Privaatrecht, Publiekrecht en Strafrecht.

Tijdens de plenaire vergadering werd door voorzitter Van Hecke vooraf hulde gebracht aan wijlen professor Willy Delva, die jarenlang actief lid van de vereniging is geweest. Hij was destijds preadviseur over verjaring en verval; vooral in de afdeling Privaatrecht was hij een scherpzinnig debater, die hierbij putte uit zijn grondige juridische kennis en rijke praktijkervaring. Ter opvolging van Willy Delva beslisten de leden van de Belgische sectie professor Hubert Bocken (R.U.G.) in de vereniging op te nemen.

Op een receptie in de salons van de Raad van State werd afscheid genomen van mevrouw Benthem die lange jaren de voorbereiding van de jaarvergaderingen nauwgezet mede hielp verzekeren.

Op de slotzitting werd door de secretarissen van elke afdeling verslag uitgebracht over de discussies in de onderscheidene afdelingen (zie hierna).

Meteen werd beslist dat op de volgende jaarvergadering in België (27-28 november 1981) de volgende thema's zullen worden behandeld:

1. Privaatrecht: het ambtshalve aanvullen van rechtsgronden.

2. Publiekrecht: Het gezag over de politie.

3. Strafrecht: Het onrechtmatig verkregen bewijs in strafzaken.

Eens te meer was het een boeiende jaarvergadering, die een ruime belangstelling genoot.

*Marcel Storme*

### Verslag afdeling Staatsrecht

*Onderwerp:* Openbaarheid van bestuur

*Preadviseurs:* mrs. P. Lemmens en W. van Noten voor België en mr. J.G. Steenbeek voor Nederland

*Rapporteur:* mr. P.J. Stolk

De preadviezen zijn uitgegeven bij W.E.J. Tjeenk Wilink, Zwolle.

Eerst concentreerde de discussie zich rond de vraag: is openbaarheid van bestuur een verplichting die voortvloeit uit de taak van het bestuur of is het een fundamenteel recht van de burger?

Het Belgische preadvies stipt, hoewel ervan uitgaande dat bestuurlijke geslotenheid de regel is en openbaarheid een uitzondering, toch enkele elementen aan die een evolutie naar meer openbaarheid kunnen bevorderen. Geconcludeerd wordt (blz. 16) dat de Belgische Grondwet geen algemeen beginsel van openbaarheid kent. De vrijheid van informatie in de huidige stand van wetgeving en rechtspraak verschaft geen afdwingbaar recht op informatie. Gezien echter de evidente band tussen beide beginselen, is het duidelijk dat de overheid die de vrijheid van informatie moet eerbiedigen, ook minstens de morele verplichting heeft om de informatie te verschaffen die door de burgers van belang geacht wordt (blz. 19).

In de discussie werd op art. 10, tweede lid, van het Europees Verdrag van de rechten van de mens gewezen, dat een zodanig omvangrijk systeem van uitzonderingen kent dat niet duidelijk is of openbaarheid dan wel geheimhouding in de praktijk als principe geldt. Daarnaast werd gesteld dat art. 10, eerste lid, van dit Verdrag geen individueel recht op informatie vanwege de overheid bevat. In de Nederlandse wetgeving is openbaarheid geen grondrecht; de wetgever laat geen algemene uitzonderingen op grondrechten toe, maar slechts uitdrukkelijk in de wet. De wetgever is bovendien selectief in zijn keuze van grondrechten geweest. Grondrechten behoeven anderzijds andere rechten zoals het recht op openbaarheid niet uit te sluiten. Een dergelijk recht is een aansporing voor de overheid en kan een hulpmiddel zijn tot het functioneren van grondrechten, zoals bijv. het recht van petitie.

Met inachtneming van de diversiteit van meningen kwam de afdeling tot de volgende conclusie: Openbaarheid is een bijdrage tot het behoorlijk functioneren van de democratische instellingen.

Vervolgens kwamen de volgende vraagpunten (gezamenlijk) aan de orde:

a. Mag de bestuurlijke openbaarheid zover reiken dat de meningen van ambtenaren over bestuurszaken naar buiten bekend geraken en dat zij, gewild of ongewild, in

een publiek debat betrokken kunnen worden?

b. Welke belangen verzetten zich tegen de openbaarheid? Wie moet er oordelen over het bestaan en het gewicht van in concreto ingeroepen bezwaren tegen de openbaarheid? In zijn preadvies wijst Steenbeek erop dat de ambtenaar niet als zodanig door de wet openbaarheid van bestuur wordt geroepen tot het geven van informatie. Dit dient te geschieden door een overheidsorgaan en daarmee wordt niet op een ambtenaar gedoeld maar op een autoriteit met bestuursbevoegdheid. Indien evenwel een ambtenaar de opdracht krijgt van zulk een overheidsorgaan om informatie te verstrekken is hij binnen de grenzen van die opdracht vrij in het geven van informatie.

Voor wat België betreft wordt aldus Lemmens en Van Noten in hun preadvies (blz. 10) elke niet uitdrukkelijk toegelaten verspreiding van informatie over dienstzaken als een inbreuk op de algemene discretieplicht van de ambtenaar beschouwd.

In de discussie werd een onderscheid gemaakt tussen de openbaarheid van de meningen van ambtenaren in adviesprocedures en de openbaarheid die geconcretiseerd wordt in een door de ambtenaar namens de minister genomen besluit. Nadelen die de openbaarheid met zich kan brengen zijn hetzij een angstige ambtenaar, dan wel een politiek bedrijvende ambtenaar. In beide gevallen ontbreekt de zuiverheid van advisering c.q. voorlichting.

Omtrent een eventueel optredend gewetensprobleem (zoals aangegeven door Steenbeek in zijn preadvies op blz. 15), dat zich bij een ambtenaar kan voordoen, omdat niet naar zijn advies wordt geluisterd, werd opgemerkt dat zulks tot het risico van het beroep behoort. Het is bovendien de taak van de minister om vanuit zijn politieke mening beleid te voeren, waaraan de ambtenaar loyaal dient mee te werken. Een verschil met België in deze is dat daar de advisering plaatsvindt in een politiek ministerieel kabinet, waarin geen ambtenaren als zodanig zitten.

Als antwoord op de criteriumvraag inzake de openbaarheid werd voor wat het Nederlandse recht betreft gewezen op art. 1, tweede lid onder a en b, Wob. Van Belgische zijde werd gevraagd om welke reden uitzonderingen op de openbaarheid zowel in art. 1, tweede lid, als in art. 4 Wob. staan. In antwoord hierop werd verwezen naar de wetgeschiedenis. Art. 1 had in het ontwerpstadium nauwelijks vorm; de uitzonderingen zouden bij a.m.v.b. bepaald worden. Op verzoek van de Tweede Kamer zijn deze uitzonderingen evenwel in de wet opgenomen. Ook werd gesteld dat art. 1, tweede lid, betrekking heeft op het interne ambtelijke beraad en art. 4 op het nadat interne beraad genomen besluit.

Bezwaren tegen de openbaarheid worden in het Nederlandse stelsel door de desbetreffende minister en indien beroep door de Afdeling rechtspraak van de Raad van State beoordeeld.

Tenslotte werd geconcludeerd dat het bestuursbelang vergt intern beraad niet onder de openbaarheid te doen vallen.

P. J. Stolk

#### Verslag afdeling Strafrecht

*Onderwerp:* De rol van de advocaat in het vooronderzoek  
*Preadviseurs:* mevr. mr. P. Van den Noortgaete voor België en mr. F.H. Koster voor Nederland  
*Rapporteur:* mr. T.M. Schalken

De preadviezen zijn op verzoek van de Vereniging uitgegeven door het Ministerie van Justitie te 's-Gravenhage.

Aan de afdeling strafrecht zijn de volgende vraagpunten ter bespreking voorgelegd.

1. *Dient bij de wettelijke regeling van de positie van de advocaat in het gerechtelijk vooronderzoek in beginsel te worden uitgegaan van de processuele gelijkheid van het openbaar ministerie en de verdachte?*

Tijdens de discussie over dit vraagpunt traden fundamentele verschillen aan het licht tussen de rechtsstelsels van België en Nederland met betrekking tot de inrichting van het gerechtelijk vooronderzoek in strafzaken.

Van Belgische zijde werd naar voren gebracht dat in het bestaande systeem nauwelijks sprake kan zijn van processuele gelijkheid tussen het openbaar ministerie en de verdediging. Het Belgisch gerechtelijk vooronderzoek, dat onder leiding staat van de onderzoeksrechter, is geheim. De verdachte en zijn raadsman worden wettelijk van het verloop van het onderzoek niet op de hoogte gebracht. De ondervraging door de onderzoeksrechter geschiedt zonder dat de raadsman daarbij aanwezig kan zijn. Het openbaar ministerie daarentegen verkeert in vergelijking daarmee in een bevoorrechte positie. Het kan bij de verhoren tegenwoordig zijn en is bevoegd alle onderzoekshandelingen te vorderen die het nodig oordeelt. Aldus kan het openbaar ministerie het gerechtelijk vooronderzoek in aanzienlijke mate beïnvloeden. Zijn vorderingsrecht stelt hem in staat op het verloop van het onderzoek reële controle uit te oefenen. Daar komt bij dat de raadsman tijdens het gerechtelijk vooronderzoek krachtens de wet geen recht heeft op inzage van de processtukken. Bevindt de verdachte zich in voorlopige hechtenis dan kan de raadsman het dossier eerst na verloop van ongeveer één maand inzien, 48 uur voordat de verdachte in verband met de voorlopige hechtenis in raadkamer verschijnt. Bovendien heeft de onderzoeksrechter de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hetgeen hem theoretisch onder het gezag van de procureur-generaal stelt.

In het Nederlandse wetgevingssysteem is de verdachte en zijn raadsman een aantal bevoegdheden toegekend die beïnvloeding van het gerechtelijk vooronderzoek wel mogelijk maken (o.a. bevoegdheid om bij de verhoren aanwezig te zijn en daarbij opmerkingen te maken, een recht op inzage van de stukken, de bevoegdheid getuigen en deskundigen te doen dagvaarden). Deze bevoegdheden kunnen in de fase van het gerechtelijk vooronderzoek evenwel worden beperkt. In dat opzicht kan ook in het Nederlandse systeem niet van processuele gelijkheid worden gesproken.

De vergadering benadrukte dat een volledige gelijkheid in het stadium voorafgaande aan het onderzoek ter terechtzitting niet steeds bereikt kan worden. Het algemeen belang van de overheid en het particulier belang van de verdachte zullen telkens tegen elkaar moeten worden afgewogen. Die afweging maakt soms een uitzondering op het gelijkheidsbeginsel wenselijk. Wel werd door de afdeling het standpunt ingenomen, dat een juridische gelijkwaardigheid van openbaar ministerie en verdachte tijdens het gerechtelijk vooronderzoek in beginsel moet worden nagestreefd. De wetgever dient de voorwaarden voor die processuele gelijkwaardigheid te scheppen. Waar restricties moeten worden aangebracht, dient de verdachte en zijn raadsman de mogelijkheid te bezitten een

doelmatige controle op het verloop van het onderzoek uit te oefenen. Voor het Belgische systeem zou dit vergaande consequenties hebben. Met name het statuut van de onderzoeksrechter zal moeten worden gewijzigd.

De afdeling heeft uitvoerig stil gestaan bij de vraag wat onder processtukken dient te worden verstaan. Onzekerheid over de precieze inhoud van het dossier kan aan het inzagerecht afbreuk doen. Het begrip processtukken zou wettelijk moeten worden omschreven. De verdachte en zijn raadsman hebben in beginsel recht op volledige inzage.

2. *Dienen de bevoegdheden van de verdediging in het gerechtelijk vooronderzoek zowel aan de raadsman als aan de verdachte te worden toegekend?*

In de Nederlandse strafvordering zijn alle rechten, waarover de verdachte beschikt, tijdens het onderzoek ter terechtzitting tevens aan de raadsman toegekend. In de fase van het gerechtelijk vooronderzoek heeft de verdachte de beschikking over een aantal bevoegdheden die de raadsman wettelijk niet toekomen. De vergadering gaf de voorkeur aan het over de hele linie toekennen van dezelfde rechten aan verdachte en raadsman. Slechts in uitzonderingsgevallen dient een bevoegdheid aan de raadsman alléén te worden toegekend.

3. *Dienen aard en omvang van de bevoegdheden van de raadsman mede te worden bepaald door het karakter van het vooronderzoek (politieel of gerechtelijk)?*

De vergadering stelde zich op het standpunt dat het karakter van het onderzoek de bevoegdheden van de raadsman mede dient te bepalen. Bij het eerste vraagpunt is daarover reeds gesproken in relatie tot de bevoegdheden die het openbaar ministerie toekomen. De omvang van deze bevoegdheden zou moeten worden bepaald door de verschillende stadia van het strafproces, waarin de belangen van gemeenschap en individu elkaar in betekenis afwisselen. In het prille begin van de strafvordering zal het inquisitoire karakter van de wijze waarop de verdachte wordt benaderd sterker aanwezig zijn dan in een latere fase, waarin de rechter zich over de zaak buigt en zich mede op grond van de persoonlijkheid van de verdachte een oordeel over de straf moet vormen. Naarmate de strafprocedure vordert neemt het accusatoire karakter van de procesvorm toe. Een versterking van de rechtspositie van verdachte en raadsman dient daarmee gelijk op te lopen.

Met erkenning van de noodzakelijke differentiatie in de toekenning van bevoegdheden aan de raadsman, hebben de beide preadviseurs een wijziging van het systeem bepleit. In het Belgische preadvies worden twee basisvoorstellen gedaan. De verdachte en zijn raadsman behoort een recht bij verzoekschrift te worden verleend in gelijke mate als het openbaar ministerie thans een vorderingsrecht heeft. Daarnaast zouden de verdachte en zijn raadsman moeten worden toegelaten tot alle proceshandelingen die door de onderzoeksrechter worden verricht.

De Nederlandse preadviseur stelt voor de bevoegdheden van de raadsman tijdens de opsporingsfase uit te breiden. Hoewel de wetgever er destijds van is uitgegaan, dat in zaken van enige importantie het onderzoek naar de materiële waarheid zou geschieden door de rechter-commissaris in het kader van het gerechtelijk vooronderzoek, is het zwaartepunt van het proces der waarheidsvinding in

toenemende mate komen te liggen bij het door (gespecialiseerde) ambtenaren verrichte opsporingsonderzoek. Doordat de regeling van het opsporingsonderzoek, ook wat de rechten van de verdediging betreft, summier is uitgewerkt, staat de raadsman in de eerste fase van de strafvordering vrijwel buiten spel.

4. *Dient de raadsman te worden toegelaten tot de politieverhoren?*

De vergadering is van oordeel dat deze vraag, zo algemeen gehouden, nauwelijks voor beantwoording vatbaar is. Zij zou willen onderscheiden naar een actieve dan wel passieve aanwezigheid van de raadsman bij het politieverhoor. Passief in de betekenis van louter controle uitoefenen, actief in de zin van persoonlijk tijdens het verhoor interveniëren.

Van Nederlandse zijde spreekt men, daarin gesteund door enkele Belgische leden, zich in beginsel uit voor het recht van de raadsman om bij de politieverhoren van de verdachte aanwezig te zijn teneinde de gang van het verhoor te controleren, evenwel zonder dat hij daarbij enige initiatieven kan ontplooiën. Zijn bevoegdheden zouden evenwel niet verder mogen gaan dan waarover hij thans tijdens het gerechtelijk vooronderzoek beschikt. Die beperkte bevoegdheden zijn aanvaardbaar doordat enerzijds het karakter van het opsporingsonderzoek aan het belang van de overheid een groter gewicht toekent dan aan het individuele belang van de verdachte, en anderszijds doordat de politieman in de verhoorsituatie door de psychologische druk van de aanwezigheid van de raadsman in zijn werk kan worden belemmerd.

De Nederlandse deelnemers zouden aan een regeling in de trant van art. 186, eerste lid, Sv. de voorkeur geven. De raadsman is in beginsel bevoegd de politieverhoren bij te wonen, tenzij het belang van het onderzoek zich daartegen naar het oordeel van de hulpofficier van justitie verzet. De verhorende ambtenaar vordert op verzoek van de raadsman dat deze bij de verhoren tegenwoordig kan zijn, evenwel zonder dat daardoor het onderzoek mag worden opgehouden.

5. *Verdient het aanbeveling in de wet een voorziening te treffen voor die gevallen waarin de raadsman misbruik van zijn bevoegdheden maakt?*

Naar Nederlands recht kan de magistratuur maatregelen met het oog op zulke misbruiken nemen. Overigens is dit een aangelegenheid van het tuchtrecht van de balie. Tijdsgebrek verhinderde dat dit complexe vraagstuk ten gronde werd besproken.

T.M. Schalken

#### Verslag afdeling Privaatrecht

Onderwerp: *De samenloop van contractuele en delictuele aansprakelijkheid*

Preadviseurs: prof. mr. J. H. Herbots en mr. L.D. Pels Rijcken

Rapporteur: mr. J.L. de Wijkerslooth

De preadviezen zijn gepubliceerd in het Tijdschrift voor Privaatrecht 1980

De discussie werd gevoerd aan de hand van een aantal door de preadviseurs aan de vergadering voorgelegde vraagpunten, waarvan vraagpunt 1 luidde:

*Moet de mogelijkheid van samenloop tussen contractuele en delictuele aansprakelijkheid worden aanvaard?*

Naar aanleiding van dit punt kwamen eerst enkele preliminaire kwesties aan de orde. In de eerste plaats de vraag of men zich niet eerst zou moeten beraden over de wenselijkheid van samenloop in het algemeen. Dan zou aan de hand van deze algemene uitgangspunten onderzocht kunnen worden of specifieke argumenten bij samenloop tussen wanprestatie en onrechtmatige daad tot een gelijk of een tegengesteld resultaat zouden kunnen voeren. Als bezwaar tegen deze benadering werd naar voren gebracht dat deze uitgangspunten los van de context van het eigen rechtsstelsel geformuleerd zouden moeten worden. Dit lijkt onmogelijk omdat de keuzen op het gebied van de samenloop veelal nauw verbonden zijn met de resultaten die men in bepaalde concrete positief-rechtelijke kwesties wenst te bereiken. Deze laatste opvatting vond uiteindelijk instemming, onder erkenning dat internationaal-rechtelijke regels van samenloop getroffen worden los van een nationaal rechtsstelsel, bijvoorbeeld in de EG-ontwerprichtlijn met betrekking tot produktenaansprakelijkheid.

Tegenover een algemene benadering werd gesteld dat de vraag naar de wenselijkheid van samenloop misschien verschillend beantwoord dient te worden naargelang van de concrete rechtsvraag die zich in een bepaald geval voor doet.

Denkbaar ware dat samenloop anders wordt beoordeeld wanneer een kwestie van rechterlijke competentie aan de orde is dan wanneer een kwestie van verjaring van de samenlopende vorderingen aan de orde is. Als voorbeeld van het eerste werd verwezen naar de samenloop tussen aansprakelijkheid van de werkgever ex. art. 1637x van het Nederlands Burgerlijk Wetboek — onderworpen aan het oordeel van de kantonrechter — en de aansprakelijkheid van het hoofd van de onderneming op grond van art. 1401 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek en de Veiligheidswet en de diverse daarbij behorende besluiten, onderworpen aan het oordeel van de rechtbank. Ter vermijding van problemen op het competentiegebied zou mogelijk wel samenloop kunnen worden geaccepteerd, terwijl op het punt van verjaring hierover anders gedacht zou kunnen worden.

Geconstateerd werd dat het toelaten van samenloop van contractuele en delictuele aansprakelijkheid veelal geïnspireerd wordt door de wens te ontkomen aan bepaalde, door het contract opgelegde, beperkingen van het vorderingsrecht. Gevolg hiervan is dat de noodzaak om samenloop toe te laten verminderd wordt wanneer een rechtsstelsel meer mogelijkheden biedt, bijvoorbeeld op basis van de goede trouw, in het contract in te grijpen. Hierin was tevens de kern van het bezwaar voor sommigen, waaronder de Nederlandse preadviseur, tegen het toelaten van samenloop gelegen. Bezwaren uit het oogpunt van billijkheid tegen de werking van een contract in een concrete situatie doen zich ook buiten het vaak toch vrij specieuze samenloopsgeval voor, waardoor in situaties die in beginsel gelijk zijn ongelijke resultaten worden bereikt door de toevallige aanwezigheid van een andere rechtsregel die op het geval betrokken kan worden. De samenloop is een gebrekkig hulpmiddel tot correcties in de contractuele sfeer.

Omdat de leden een algemeen oordeel wensten op te schorten tot het moment dat de volgende vraagpunten aan de orde zouden zijn geweest, wordt vraagpunt 2 besproken, waarbij als hypothese wordt aanvaard dat samenloop in beginsel wenselijk wordt geacht.

Vraagpunt 2 luidde:

*Moet bij aanvaarding van de mogelijkheid van samenloop behalve aan de gewone vereisten voor contractuele en buiten-contractuele aansprakelijkheid tevens voldaan zijn aan één van de volgende voorwaarden:*

- a. dat de handeling of het nalaten van een contractspartij, waardoor de contractspartner schade heeft geleden, afhankelijk van de schending van een contractuele verplichting onrechtmatig is (een fout oplevert);*
- b. dat de veroorzaakte schade niet uitsluitend bestaat in aantasting van het belang van een contractspartij bij behoorlijke nakoming van de overeenkomst;*
- c. dat a. en b. zich tezamen voordoen;*
- d. dat de wanprestatie geen strafbaar feit oplevert;*
- e. dat de wanprestatie met opzet of grove schuld gepaard gaat.*

In punt a. is het door de Hoge Raad gehanteerde criterium voor toelating van samenloop in bijvoorbeeld de arresten Vesta Boogaard (HR 9 dec. 1955, NJ 1956, 157) en Securicor/Nationale Nederlanden (HR 12 jan. 1979, NJ 1979, 362) verwoord. Vooropgesteld werd dat het criterium niet bestemd is te werken in de situatie dat de contractuele relatie tussen laedens en gelaedeerde volstrekt toevallig is ten opzichte van het beweerd delict, bijvoorbeeld een vechtpartij tussen twee personen die ook elkaars huurder en verhuurder zijn. Dit geval zagen de meeste aanwezigen niet als een probleem van samenloop. Het criterium werd nog toegelicht in deze zin dat het niet ziet op feitelijke gedragingen van partijen als uitvloeisel van een contract, doch de verplichtingen die uit het contract voortvloeien. In de meeste gevallen waarop het criterium wordt toegepast, is de omstreden gedraging slechts feitelijk denkbaar door het bestaan van de overeenkomst, zoals bijvoorbeeld ook in het geval Securicor. Bij de toepassing van het criterium moet men zich kunnen voorstellen dat het contract nietig is.

Het ertegen aangevoerde bezwaar was dat het wegdenken van de contractuele verplichtingen een ongeoorloofde constructie is, omdat de feitelijke gedragingen van partijen en de situatie waarin zij zich ten opzichte van elkaar begaven niet losgedacht kunnen worden van hetgeen partijen als hun verplichtingen zagen: het criterium dwingt tot het veronderstellen van een casuspositie die er niet geweest kan zijn.

Het criterium 2.a. werd in stemming gebracht onder aantekening dat sommige leden de woorden «afhankelijk van» liever zouden lezen als «afzien van» en dat het criterium niet exclusief hoeft te zijn ten opzichte van de andere criteria, genoemd in het vraagpunt. Onder deze veronderstellingen werd het criterium aanvaard met 25 tegen 3 stemmen.

De behandeling van criterium 2.b. gaf aanleiding tot uitvoerige discussie over de vraag wat verstaan diende te worden onder de term «aantasting van het belang van de contractspartij» en in verband hiermee hoe de arresten van het Hof van Cassatie inzake Ebes (Cass., 4 juni 1971, *Pas.*, 1971, I, 1940; R.W. 1971-1972, 371) en inzake de nalatige stuwadoor (Cass., 7 dec. 1973, *Pas.*, 1974, 376; R.W. 1973-1974, 1597) gelezen dienden te worden. De door de Belgische preadviseur voorgedragen lezing van het begrip «aantasting van het contractuele belang» als de schade die bestaat uit het nadeel dat betrokken is bij het uitblijven van de bedongen prestatie, leidde niet tot eensgezindheid aan de hand van concrete voorbeelden.

Duidelijk is dat, naarmate meer schade feiten en/of posten begrepen moeten worden onder het begrip «het contractuele belang», meer gevallen aan de samenloop onttrokken worden. Hierbij kan men zover gaan dat het criterium in feite dicht bij een verwerping van de samenloop komt: het standpunt dat door de meeste Belgische leden ook aan het Hof van Cassatie werd toegeschreven.

Bij stemming, opnieuw onder aantekening dat het criterium niet exclusief is, bleken 14 voor- en 14 tegenstanders van het criterium te bestaan.

Tenslotte bracht de voorzitter de criteria 2.a. en 2.b. als cumulatieve criteria in stemming. De stemming leidde tot 11 voorstanders en 17 tegenstanders.

De criteria d. en e. werden gezamenlijk besproken en leverden een ampele discussie op over de verhouding met de andere criteria. Tevens bleek behoefte te bestaan de criteria te versoepelen tot de erkenning van de mogelijkheid van het toelaten van samenloop in beide gevallen. Er bleken scherpe bezwaren te bestaan tegen criterium d. als exclusief criterium, terwijl geconstateerd werd dat naast criterium a. criterium d. geen zelfstandige betekenis heeft.

Bij stemming bleek dat criterium d. 13 stemmen vóór, 9 stemmen tegen en 6 onthoudingen opleverde, terwijl criterium e. niet in stemming werd gebracht.

Zoals te verwachten was kwam de hele problematiek van de samenloop nogmaals naar voren bij de behandeling van het derde vraagpunt dat als volgt luidde:

*Indien de mogelijkheid van samenloop tussen contractuele en buiten-contractuele aansprakelijkheid in beginsel niet wordt aanvaard, behoort de buiten-contractuele aansprakelijkheid dan tussen contractspartijen te zijn uitgesloten:*

- a. reeds omdat tussen partijen een contractuele verhouding bestaat;
- b. indien de schade is veroorzaakt bij de uitvoering van de overeenkomst;
- c. indien de schade is veroorzaakt door schending van een contractuele verplichting;
- d. indien de schade uitsluitend bestaat in aantasting van het belang van een contractspartij bij behoorlijke uitvoering der overeenkomst;
- e. in een combinatie van twee of meer van de onder a., b., c. en d. genoemde gevallen?

Ook bij de discussie over vraagpunt 3 werd bij wege van hypothese er van uitgegaan dat samenloop door de sprekers in beginsel niet werd aanvaard.

Niettemin leverde het onder 3.a. geformuleerde criterium geen problemen op, omdat geen van de aanwezigen van mening was dat het enkele bestaan van een contractuele relatie tussen laedens en gelaedeerde buiten-contractuele aansprakelijkheid uitsluit. Hierbij werd opnieuw onder meer verwezen naar het voorbeeld van de vechtende huurder en verhuurder.

Het criterium genoemd onder 3.b. ontmoette eveneens algemene weerstand omdat het criterium gevallen zou kunnen omvatten waarin de contractuele relatie tussen de pleger van de onrechtmatige daad en de benadeelde volstrekt toevallig is — reden voor de verwerping van het criterium onder 3.a.

Naar aanleiding van het criterium als vervat in punt 3.c. ontstond zich een principiële discussie over de vraag of samenloop behoort te worden uitgesloten ook bij schending van bijkomende contractuele verplichtingen. De preadviseurs gaven te kennen dat de vraag in deze zin was

bedoeld. Het debat spitste zich toe op de kwestie wanneer een bepaalde normschending moet worden beoordeeld in het kader van het contract dan wel geheel los daarvan. Een van de besproken voorbeelden was het geval dat de verkoper van een flesje limonade verwond wordt door het kapot springen van het flesje terwijl het geopend wordt door de koper. Is er aanleiding om de verkoper mogelijk op grond van een door zijn leverancier bedongen exoneration anders te behandelen dan de koper en eventuele andere omstanders, die bij hetzelfde incident gewond zijn geraakt en schade hebben geleden? Gepoogd werd aan dit dilemma te ontkomen door het vraagpunt anders te formuleren, hetgeen echter de oplossing van het probleem niet naderbij bracht. Bij de stemming over het vraagpunt bleken 6 voorstanders en 15 tegenstanders van het criterium te bestaan.

Eveneens werd in stemming gebracht een aangepast vraagpunt 3.c.:

*Indien de schade is veroorzaakt door schending van een louter contractuele verplichting.*

Aldus geformuleerd vond het criterium 19 voorstanders met 2 onthoudingen.

De punten 3.d. en e. werden niet meer in stemming gebracht. Vervolgens werd teruggegrepen op vraagpunt 1.

Bij de discussie werd besloten de vraag negatief te herformuleren en haar af te zwakken tot:

*Moet de mogelijkheid van samenloop tussen contractuele en buiten-contractuele aansprakelijkheid in beginsel worden uitgesloten?*

Een en ander vond zijn grond in de opvatting van een aantal aanwezigen dat, ook al was men voorstander van de uitsluiting van samenloop, toch de mogelijkheid open gehouden zou moeten worden in bepaalde gevallen aan een van beide Contractspartijen de helpende hand te bieden in de buiten-contractuele sfeer. Hierbij werd toegegeven dat het toelaten van uitzonderingen inconsequent is en een inbreuk vormt op het Franse systeem, terwijl voor dit systeem uit oogpunt van rechtszekerheid en systematiek veel te zeggen valt.

Anderen daarentegen meenden dat de onhanteerbaarheid van welk criterium dan ook tot afwijzing van de mogelijkheid van samenloop behoorde te leiden.

Bij stemming bleken 7 aanwezigen het geherformuleerde vraagpunt bevestigend te willen beantwoorden en 14 aanwezigen ontkennend.

*J.L. de Wijkerslooth*

## BERICHTEN

### Zesde Belgisch/Nederlands rechtshistorisch congres te Nijmegen

Het Gerard Noodt Instituut van de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Katholieke Universiteit Nijmegen organiseert op 25 en 26 mei 1981 het zesde Belgisch/Nederlands Rechtshistorisch Congres.

Na Gent, Amsterdam, Antwerpen, Utrecht en Brussel is het nu de beurt aan Nijmegen.

Het programma biedt een verscheidenheid aan onderwerpen, gespreid over velerlei tijdvakken, o.a.: recht en taal in de prehis-



torie, het middeleeuws huwelijksrecht, het openbaar ministerie bij de Raad van Vlaanderen in de Bourgondische tijd, Nijmegens rechtsverleden, de praktijk van de civiele requestprocedure in de 19e eeuw.

Deze rechtshistorische congressen hebben niet alleen een leerzame en contactuele functie, maar zijn ook bedoeld om jongere Nederlandse en Belgische rechtshistorici de kans te geven over hun lopend onderzoek te spreken en daarover met collega's van gedachten te wisselen.

Het congres wordt gehouden in het Collegezalencentrum A-faculteiten van de Katholieke Universiteit Nijmegen, Mercatorpad 1.

## PROGRAMMA:

### Maandag 25 mei

- 10.00 Ontvangst en registratie van de deelnemers.  
Koffie in de ontmoetingsruimte.
- 11.00 Opening van het congres met een welkomswoord van de decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Katholieke Universiteit, prof. mr. W.C.L. van der Grinten.

Ochtendzitting onder voorzitterschap van prof. dr. J. Gilissen, Brussel.

- 11.15 Prof. mr. O. Moorman van Kappen, Nijmegen: *Grepen uit Nijmegens rechtsverleden*
- 11.55 Mw. dr. M. Vleeschouwers-van Melkebeek, Gent: *Het middeleeuws huwelijksrecht in de spiegel van het Liber Sententiarum van de officialiteit van Brussel (1448-1459)*
- 13.00 Lunch in de vergaderzaal van het Erasmusgebouw

Middagzitting onder voorzitterschap van prof. dr. J. Gilissen, Brussel.

- 14.00 Prof. dr. J. Monballyu, Antwerpen: *Enkele nieuwe gegevens over Philips Wielant en zijn werken*
- 14.30 Drs B.H. Scholte, Groningen: *De Hollandse Elegante School. Rechtswetenschap en filologie 1600-1750*
- 15.00 Paneldiscussie met alle sprekers  
Voorzitter prof. dr. J. Gilissen
- 15.30 Vertrek per touringcar naar het Nijmeegs Museum Commanderie van St. Jan.
- 16.00 Ontvangst in het museum door drs. G.Th.M. Lemmens, directeur van het museum, en mr. W.J. Meeuwissen, gemeentearchivaris van Nijmegen. Aansluitend bezichtiging van een expositie, georganiseerd door het Nijmeegs Gemeentearchief.
- 17.15-18.15  
Ontvangst in de Trêveszaal van het stadhuis door de heer F.J. Hermen, burgemeester van de gemeente Nijmegen.
- 19.00-22.00  
Koud buffet in Huize Heyendaal

### DINSDAG 26 MEI

Ochtendzitting onder voorzitterschap van prof. mr. R. Feenstra, Leiden.

- 09.00 Mr. L.W. Rosdorff, Utrecht: *Enkele opmerkingen over recht in taal in de prehistorie*
- 09.45 Dr. P.P.J.L. van Peteghem, Nijmegen: *Kanttekeningen bij de start van een nieuw onderzoek: Een burggraaf en de richter van Nijmegen in de XVIde eeuw*

- 10.30 Mr. G.W.F. Brüggemann, Nijmegen: *De praktijk van de negentiende-eeuwse civiele requestprocedure.*

- 11.15 Koffiepauze in de ontmoetingsruimte

- 11.45 Mw mr. B.C.M. Jacobs, Tilburg: *Stadsbestuur en financiën in middeleeuws 's-Hertogenbosch*

- 12.30 Paneldiscussie met alle sprekers  
Voorzitter prof. mr. R. Feenstra

- 13.00 Lunch in de vergaderzaal van het Erasmusgebouw

Middagzitting onder voorzitterschap van prof. dr. R.C. van Caenegem, Gent.

- 14.15 Lic. iur. H. Verhaest, Gent: *Het Openbaar Ministerie bij de Raad van Vlaanderen in de Bourgondische tijd*

- 15.00 Mr. G. Bossers, Amsterdam: *Problemen in de geschiedenis van het waterschapsrecht*
- 15.45 Theepauze in de ontmoetingsruimte.
- 16.15 Paneldiscussie met alle sprekers  
voorzitter prof. dr. R.C. van Caenegem
- 16.35 Sluiting door prof. mr. P.L. Nève, Nijmegen.

## Het erfrecht van de langstlevende echtgenoot Studiedag te Antwerpen.

De herhaaldelijk gewijzigde tekst van het op 17 februari 1969 ingediend wetsontwerp tot wijziging van het erfrecht van de langstlevende echtgenoot werd door de Senaat op 12 maart 1981 en door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 5 mei 1981 aangenomen.

De rapporteur van het wetsontwerp in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de heer Baert, noemde het ontwerp op het gebied van het burgerlijk recht wellicht de belangrijkste hervorming van deze eeuw.

Zoals reeds aangekondigd organiseert de Belgische Federatie van vrouwelijke universitair-gediplomeerden, in samenwerking met de Kamer der Notarissen van het Arrondissement Antwerpen, op zaterdag 13 juni 1981 een studiedag over het erfrecht van de langstlevende echtgenoot.

*Het programma voorziet:*

9,30 - 13 u.

Helène Casman, docente V.U.B.: Het nieuwe wettelijke erfrecht van de langstlevende echtgenoot.

Gommaar Van Oosterwijck, notaris, docent V.U.B.: Bevoordeling van de langstlevende echtgenoot door huwelijkscontracten, schenkingen en testamenten.

13 u - Lunch

14,30 - 17,30u

Moni Van Look, advocaat: Beperkingen en onterving.  
Mieke Coene, geassocieerd hoogleraar U.I.A.: Rechten van de overige erfgenamen.

Slottoespraak door notaris Benoit Lamot, voorzitter van de Kamer der Notarissen.

Het voorzitterschap van de studiedag, die gehouden wordt in het Auditorium van het Provinciaal Gebouw, Koningin Elisabethlei 24, Antwerpen, wordt waargenomen door Mariette Verrycken, Vrederechter.

Deelnemingskosten: Fr. 800. (lunch inclusief), te storten voor 7 juni 1981 op rek. nr. 000-0109522-09 van de B.F.V.U.G., afdeling Antwerpen.